

DOMOLJUB

izhaja vsak tistrek. Ceni mu je
10 na leto. (Za Slovenijo, 20
Ameriko in druge tuje države 30.)
— Posamezne številke se prodajo
po 10 vinarov.

S prilogama:
„Kaš kmečki čem“ in „Naša posrednica“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo
„Domoljub“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naručniki, reklamisti in in-
teresi: Uredništvo „Domoljub“
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 6.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1914.

Leto XXVII.

Kmečka moč.

Tiskarski uslužbenci štrajkajo. Velike tiskarne počivajo; samo vajenci in neizučeni pomožni delavci delajo, kar je neodločljivo. Mnogo časopisov je prenehalo izhajati; drugi se tiskajo v zmanjšani obliki; vse tiskarsko delo zastaja. Tu imamo boj med dvema: med delavci in lastniki tiskaren. Oboji so združeni med seboj in sedanje razmere kažejo, da delavci mnogo bolj drže skupaj, nego gospodarji. Precejšnje število tiskaren, ki so se prej zavezale, da pojdejo z drugimi, je odpadlo in sprejelo začasno, kar delavci zahtevajo. Tiskarjev, ki bi se ne držali svoje zveze, pa ni takorekoč nič. Skupna moč, ki izvira iz zavesti, da je treba vzajemne zveze in vzajemna dela, ki se kaže pri tiskarskih uslužbencih, je velika. Tako daleč gre, da mora biti redno vsak, kdor dovrši vajeniška leta za stavca ali strojnika, pri organizaciji in plačevati, kar mu ta nalaga. Tiskarska organizacija je po li potli spravila ogromne vsote tekom let skupaj. Samo za štrajke so si prihranili par milijonov. Poleg tega podpirajo svoje člane, kadar so na potu, ali brez dela in jim zagotovo precejšnje preskrbnino, ko obnemorejo. Druge reči: skurke knjižnice, strokovni list omenjamo le mimogrede.

Tiskarska organizacija je starejša kakor socialno-demokratska stranka. Zdaj so na vrhu v nji socialni demokratije in dasi je mnogo tiskarjev, ki niso socialno demokratične stranke, morajo biti vendar le v stanovski organizaciji pod njihovim vodstvom.

Tiskarska zveza je izbojevala in sicer brez štrajka, da se med tiskarskimi uslužbenci in lastniki tiskaren vsaka štiri leta napravi natančen dogovor (tarifna pogodba), kako naj bodo plačani tiskarji, koliko naj se dela, koliko sme biti vajencev in sploh o rečeh, ki se tičejo službenega razmerja. Z letom 1914. je bilo treba narediti novo štiriletno pogodbo. Tiskarji so zahte-

vati manj dela, več plače in še nekaj drugih reči. Gospodarjem so te zahteve previsoke in zato je zdaj štrajk. Z njim hočejo tiskarji izsiliti svoje zahteve.

Zakaj pišimo v »Domoljubu« o ti reči? Kaj briga ogromno večino naših bravcev ta boj? Po naši sodbi je v tem boju nekaj tako važnih naukov, zlasti za kmečko ljudstvo, da si ga je vredno ogledati. Delavci imajo moč v svoji tesni zvezi, in sicer tako veliko, da se ž njo upirajo premož. gospodarjem in vsi javnosti. Kmet, ali ne vidiš, da je tudi samo v tesni medsebojni zvezi, tvoja moč? Tiskarji raznih strank so združeni v svoji zvezi, vsi, brez izjeme. Pri nas pa, ko je naša stranka komaj priborila kmetu nekaj pravic, ko je ravno začela združevati kmečko ljudstvo v kmečkih zvezah in družih potrebnih družbah in zadrugah, prihaja liberalci in hujska kmeta proti kmetu. Kmet kmeta vpijejo: delajo pa po načelu: kmet zoner kmeta. Vse njihovo delo je samo razdiralno in uničevalno. Duhovnika nečejo, ko delo in se žrtvuje samo zato, ker je duhovnik. Njihovo delo za ljudstvo je klevanje, laž, obrekovanje vseh, kateri delajo v blagor ljudstva. Oderuh, slepar, goljuf ima čast med liberalci, ker je njihove stranke; vse, kar se ne pidašiš ž njimi, je tarča, kamor strelijo s svojimi zastrupljenimi krogli. Kmet, ki gre ž njimi, je samomorilec, izdajavec svojega stanu. Dokler se popo'noma ne razbije liberalna samopašnost, dokler ne dosežemo tega, da bo liberalci pri vseh kot tujec in sovražnik s Kajnovim znamenjem na čelu, dokler ne bodo vsi naši v živo čutili, da je ni večje sramote v javnosti, nego če se kdo prišteva liberalni stranki, ne bo mogoče zvariti trdnih obročev krog združenega kmečkega ljudstva.

Še nekaj! Tiskarji zahtevajo, da bi se morala vsaka tiskarna, ki potrebuje kakega stavca ali strojnika, obrniti na tiskarsko zvezo in od nje dobiti osebo, ki jo zveza določi. Ravno ta zahteva je gospodarjem ne-

spremljiva. Toda iz žnje posnemamo resen in važen nauk za kmeta. Po pravici toži, da mu manjka delavcev in pos'ov. Tiskarji imajo svojo lastno posredovalnico. Kmetje nimajo nič, kakor vse po'no dela in premož rok vkljub temu, da so plače za delavce in pos'e na kmetih sorazmerno višje kakor po tovarnah.

Izrecimo brez ovinkov: Za naše kmete moramo ustanoviti delavsko in poselsko posredovalnico! Zonet tu pa potrebujemo pred vsem medsebojne stanovske sloge. Razdiraču je treba najprej zamašiti usta in prepričati njegovo Judeževu delo. Potem pojde vse! Amerikanski farmer je nasproti mestnemu prebivalstvu v veliki manjšini. In vendar dobi po svojih zvezah in posredovalnicah poslov in delavcev, kar jih rabi. In naj bi ne bilo mogoče, da bi tudi naš kmet ne dobil ljudi, ki jih rabi, da obdela svoj grunt in vridela živeža zase in za mesta? Po mestih tožijo delavci, da ni dela; po kmetih kmet, da nima delavcev. Skupno, vzajemno delo bo kmeta tudi iz te stiske rešilo.

Nekaj številok o vrednosti življenja v Zedinjenih državah.

Amerikanci so na glasu kot zelo podjetni ljudje. Manj znano je morda, da so pri svoji podjetnosti zelo lahko-miselni.

Da so Amerikanci res zelo lahko-miselni z ozirom na varnost premoženja, nam dokazuje statistika požarov, ki se tam vedno ponavljajo, tako, da trdijo nekateri, da zadene ena tretjina vseh požarov, kar se jih pripeti v civiliziranih državah, Ameriko. Amerikanci se namreč ne brigajo dosti za varnost pred ognjem, za varnostne priprave in odredbe.

Enako lahkomišelnosti so Amerikanci tudi z ozirom na varnost človeškega življenja. O tem je napisal dr. E. Schultze, v 11. in 12. zvezku revije »Zeitschrift für Socialwissenschaft« 1. 1913. elo podučljivo razpravo: »Zapravljanje človeških življenj v Zedinjenih državah«, po katerem priobčujemo naslednje podatke. Dr. Schultze sam zamera iz zanesljivih virov.

Ogromne žrtve zahtevajo vsako leto v Zedinjenih državah nesreče na železnicah. Tako je bilo na tamošnjih železnicah l. 1907. ubitih 11.839 oseb, ranjenih pa 111.016, l. 1890 je bilo ubitih samo 6335 in ranjenih 29.027 oseb, l. 1910. pa je izgubilo na ameriških železnicah življenje »samo« 2804 oseb, dočim je bilo ranjenih 82.374 oseb. V dobi 17 let do 30. maja l. 1902. je bilo na železnicah v Zedinjenih državah ubitih 103.320, ranjenih pa 587.028 oseb. Število nesreč v prvih desetih letih 20. stoletja pa presega število nesreč v imenovani dobi 17 let. Od l. 1888. do l. 1907. oreh v 20 letih je bilo ubitih v Zedinjenih državah na železnicah nič manj kot 152.966 in ranjenih 1.041.466 oseb. Če številk se dajo primerjati s številkami izgub v velikih vojskah.

V Ameriki tedaj ni posebno poskrbljeno za varnost življenja na železnicah; varnostnih priprav nimajo, ker jih smatrajo ameriške železniške družbe za nepotrebno razkošnost.

Lahkomiselnost Amerikancev je azvidna tudi iz števila nesreč, ki se pripete vsako leto na narodni praznik dne 4. julija zaradi neprevidnega ravnanja z ognjem in smodnikom. Tako je zahteval narodni praznik dne 4. julija l. 1903. 466 mrtvih in 3983 ranjenih, leta 1904. 183 mrtvih in 3986 ranjenih, leta 1908. 158 mrtvih in 5308 ranjenih, večinoma fantov in dečkov.

Dandanes je postalo »moda« ponašanje živil, kar ima posebno slab vpliv na zdravje otrok. V Zedinjenih državah umre vsako leto na boleznih sled ponarejenih živil okoli 350.000 otrok.

Skoro ni treba posebno povdarjati, da si ameriški industrijski podjetniki ne delajo posebne vesti zaradi nevarnosti življenja svojih delavcev. Dr. E. Schultze zatrjuje, da ti podjetniki s hladnim razumom kalkulirajo, kaj se bolj rentira: ali varnostne priprave, ali novi delavci. Ker pa je vir izseljencev neusahljiv in ker prihajajo v Ameriko vedno nove, sveže, mlade moči, — se amerškemu podjetniku ni težko določiti. —

V premogovnikih je izgubilo življenje v dobi od l. 1896.—1909. nič manj kot 25.125 delavcev. — Miss Emily Greene Balch trdi, da prevladujejo med rudarji — slovanski delavci, ki a so silno lahkomišelnosti glede varnosti vojeja življenja.

Socialna zakonodaja je v Ameriki zelo pomanjkljiva in se nahaja šele v začetkih. Tudi statistika je zelo površna, tako da si ni mogoče ustvariti prave slike o varnosti v obratih v Ameriki. Zaradi nesreč v obratih se dogodi

v Zedinjenih državah povprečno 20.000 smrtnih slučajev na leto.

Sam predsednik Roosevelt je dejal pri neki priliki leta 1907., da je industrija v Zedinjenih državah vedno zahtevala težji smrtni davek, kot vse nje- ne vojske. (Dr. Schultze, l. c. str. 836.)

Vsled pomanjkljivega zračenja delavnic (ventilacije) umre v Zedinjenih državah vsako leto okoli 220.000 ljudi, dočim jih umre vsako leto na jetiki okoli 138.000.

Koliko delavcev se sicer telesno poškoduje, o tem molče viri, ker se Amerikanci za to ne zanimajo, rajš si prizadevajo, odkriti sistem, po katerem bi se dalo kolikor mogoče najbolj izrabiti moči in spretnost delavca, kakor je med drugimi tudi Taylorjev sistem: produkcija naj se zviša, stroški dobave naj se kolikor mogoče znižajo, s tem, da se delavec najprej nauči, kolikor mogoče spretno izvrševati tudi najmanjše podrobnosti. Za to, kako bi se napravile kolikor mogoče dobre varnostne priprave, pa Amerikanci nimajo zmisla.

Omenimo samo še, da izgubi življenje vsako leto v Zedinjenih državah okoli 7000 ljudi pri požarih in da jih umrte za kazen vsako leto 8000 do 9000 oseb.

Zanimivo bi bilo poznati število slovenskih žrtev v Ameriki in ga predočiti slovenskemu ljudstvu.

Dr. M. M.

Boj proti žganju.

Vsak resnični ljudski prijatelj pri nas se mora zanimati za boj proti alkoholu, ki ga vrši naša edina tozadevna organizacija, »Sveta vojska«. Ne samo zanimati, ampak tudi pospeševati njeno rešilno akcijo in pri njej sodelovati. Koliko delovne energije gre pri našem narodu zavoljo alkoholizma v nič, koliko talentov se zgubi, koliko trpi narodovo telesno in gmotno blagostanje! Antialkoholno gibanje je ena naših najvažnejših narodnih zadev. V pravkar izišli številki glasila naše protialkoholne zveze, »Zlati Dobi«, beremo v uvodniku sledeče:

Moderno protialkoholno gibanje sloni na popolni abstinenci in zajema iz nje svojo moč. Pri vsem tem pa moramo priznati, da je najhujši naš sovražnik — žganje, in da naš prvi in glavni boj velja njemu. In če bi mi mogli žganje izriniti iz njegove domene, bi učinili za domovino toliko delo, da mu ga ni para.

Ali kako težko je to delo! Kaj so že vse počeli in poizkušali naši predniki, da bi žganje, če ne zatrli, pa vsaj omejili. Duhovniki so skozi deset- in stoletja pridigali zoper njega, pa tudi pisali in snovali družbe. Vrh tega se je še davek na žganje vedno poviševal. Zdaj ga je dvignila dežela, zdaj država, zdaj občina. Posledica vsega tega pa je bila, da se je žganjepitje le vedno bolj razpaslo, žganje se le bolj in bolj zagrizalo v ljudstvo. In tako je danes samo na Kranjskem 13.000 žganjskih kotlov!

Strašna je vlada tega okrutneža po naši domovini. Vsi konci in koti slovenske zemlje ječe pod njegovim jarmom. Pred-

vsem kraji, ki niso vinorodni: Koroška, Gorenjska, ljubljanska okolica, severni del Goriške. Notranjska je bila časih dokaj trezna; a zdaj gospodari žganje tudi tam jako oblastno. Po vinskih krajih do zadnje- da desetletja niso veliko poznali žganja. Zadnjih deset let pa je začelo žganje silno prodirati tudi v te kraje, na Dolenjsko in drugam. Nekaj čudnega, neumljivega je v tem oziru na Štajerskem. Šnopsarska trgovina Ptuj leži na vznožju Slovenskih in haloških goric; in tamošnji vinogradniki romajo dan na dan v trumah tja doli namakati svoja žejna grla. Nemčurski kramar se pa smeje v pest, in se debeli na račun zaslepljenih norcev.

Zadnje čase se iz nekaterih krajev slišijo ugodnejši glasovi. Vendar bo treba še ogromnega napora, preden bomo temu tiranu oblast toliko omajali, da se bo res kaj znatnega poznalo. Treba bo delati in poskušati na razne načine, direktno in indirektno: s pobijanjem pijančevanja samega, pospeševanjem sadjarstva, mlekarstva, drugih brezalkoholnih hranil itd.

Vsaj pri tem boju — zoper žganje — naj bi se nam pridružili vsi, ki so količkaj dobre volje. Naj kdo misli o vinu in pivu kar hoče, tega žganjepitja kakor je zdaj razširjeno, tega vendar nikdo ne more zagovarjati; in ne le ne zagovarjati, ampak obsojati in obžalovati je mora. Obžalovati in obsojati pa še nič ne pomaga. Poprimimo za orožje vsi, ki ljubimo očetnjava in napravimo generalni naskok na tega vraga! »Žganju vojsko! naj doni po vsej domovini! Zastudimo ljudem šnops! Dajmo jim drugih užitkov! Učimo jih ceniti in rabiti, uživati mleko in sadje v raznih oblikah. Predvsem jim dajmo pouka. Ker tudi tukaj pogostokrat iz nevednosti greše.

Iz nadaljnjega članka zadnje »Zlate Dobe« — »Čast okrajnemu glavarstvu v Kranju!« se razvidi, da bi politična oblast lahko veliko storila za stremenje našega ljudstva. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju je za svoj okraj nedavno izdalo odredbo, da se ob sobotah in dnevih pred prazniki od 5. ure popoldne do 5. ure jutraj prihodnjega pondeljka ozir. dne po prazniku ne sme točiti in prodajati žganje. — Okrajno glavarstvo kranjsko zasluži res čast, ker je s tem pokazalo, da mu je resno mar omejiti pijančevanje. Enaka odredba bi bila prav tako potrebna in mogoča po vseh glavarstvih oziroma po celi deželi.

Da je to res potrebno, priča na ves glas prihodnji članek »Iz krvavega dnevnika tirana alkohola«. Tu so zbrane nesreče, nastale vsled pijančevanja, v letu 1912, povzete iz »Slovenca«. Takih nesreč je nabranih samo do 12. aprila istega leta celih 47. Spričo teh kricečih dejstev je mirnost in ravnodušnost poklicanih faktorjev, c. kr. vlade in cele javnosti naravnost občudovanja vredna.

Beremo tudi, da bo v tekočem letu enkrat sestanek vseh slovenskih abstinencov na Brezjah, — nekak kontrolni zbor »Svete vojske«. Temu zboru bo morala vsa naša javnost posvetiti primerno pozornost. Saj gre za eno najkulturnejših akcij med slovenskim narodom!

Političen pregled

Državni zbor počiva.

Zadnji dve seji v zbornici, dne 29. in 30. p. m., nista prinesli pravega vspeha. Češki agrarci niso hoteli odnehati od obstrukcije. Zahtevali so, da grof Stürgkh odločno izjavi, kdaj bodo razpisane volitve za češki deželni zbor, ali vsaj, kdaj bodo končana češko-nemška pogajanja. Na to ministrski predsednik ni hotel in ni mogel gotovo odgovoriti, nakar so se pogajanja razdrila. Ob 4. popoldne v petek se je potem začela zopet seja, ki jo je pa predsednik dr. Sylvester hitro zaključil. Kmalu nato je bila uradno naznanjena odgovoritev parlamenta, ki bo sklican šele začetkom marca. Med tem časom bo gospodaril § 14, s katerim se reši tudi proračunski provizorij za prvo polovico leta 1914.

Deželni zbori.

Sklicani so sledeči deželni zbori: Zgornjeavstrijski, koroški, šlezjski, moravski, tirolski, goriški dne 3. februarja, nižjeavstrijski dne 4. in kranjski dne 5. februarja.

Predarlberski, solnograški, tržaški in bukovinski deželni zbor ne bo sklican, ker ti deželni zbori nimajo posebno važnega dela. Gališki deželni zbor je že sklican in bo ravno te dni rešil prav važne in tehtne predloge. Štajerski deželni zbor je odvisen od pogajanj med strankami, ravno tako dalmatinski, kjer se gre za novo volivno reformo.

Deželni zbor za Istro, ki že več let ne deluje, je bil razpuščen in se bodo vršile nove volitve.

Sporazum med Poljaki in Rusini.

Dne 28. p. m. se je po dolgih praskah in sporih med Rusini in Poljaki dosegel končno vendarle sporazum glede deželne volivne teforme. To dejstvo ni važno le za Galicijo, ampak za celo državo, kajti Rusini so v svoji tiskovi večkrat bili zanesli ta spor v parlament in so tam začeli z obstrukcijo, češ ako jim Poljaki ne priznajo njih pravice, tedaj bodo oni vedno motili zborovanje v parlamentu. Par let so trajala pogajanja med obema narodoma in večkrat je bilo videti, da ne bo prišlo do pametnega kompromisa. Prav zadnje dni pa je posegel vmes gališki metropolit grof Szeptycki, kateremu se je posrečilo v par dneh doseči spravo. Rusini dobe sedaj od osmih odbornikov dva, namesto 30 dobé okoli 60 poslancev in zagotovljena je ustanovitev rusinske univerze. Volivnih okrajev z dvema poslancema se je sprejelo 14. Največje zasluge v tem oziru si je pridobil nadškof grof Szeptycki in skoro edino njemu se je zahvaliti, da so se stranke po dolgem prepiru končno zopet sporazumele. Ta sporazum bode v bočnostj prav velike politične važnosti za Galicijo, bodisi za celo državo.

Zmede na Bolgarskem.

Po nesrečnih porazih v zadnji balkanski vojni so začeli v Bolgariji domači boji, ki so za državo morda bolj škodljivi kot so bile bojne izgube. Sedaj bi država najbolj potrebovala miru, a ga nima. Razpisane so po kratkem parlamentarnem zasedanju zopet nove volitve in dežela je razburkana od meje do meje. V novo pridobljenih pokrajinah je še vedno obsedno stanje, ker se vlada boji, da bi se ljudstvo ne uprlo. Tudi med prebivalci starih kronovin ni posebne zanesljivosti, celo med armado nima kralj Ferdinand povsod trdne zaslombe, ker vlada med vojaštvom po večini ruski duh, ki ni sedanjim razmeram prijazen. Ker se pripravljajo po raznih krajih tudi vedno bolj antidinastične demonstracije, se je bati celo revolucije vsled hude razburjenosti, v kateri je sedaj ljudstvo. Za bodoče volitve so izdani jako strogi ukazi, policija in orožništvo je na nogah, vsa dežela dela vtis vojaškega mobiliziranja, ne pa navadnih volitev.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

V mogočnem diru je dirjal konj, privzdigujoč slokega Zula pri vsakem koraku. Čudovito je bilo gledati starca Umslopogasa, ko je dirjal miljo za miljo z malo odprtimi ustnicami. Vsakih pet milj smo se ustavili za nekaj minut, da se je mogel nekoliko oddahnuti, nato pa smo dirkali naprej.

»Ali moreš še dalje teči«, sem rekel pri tretjem prestanku, »ali pa hočeš raje za menoj počasneje hoditi?«

Pokazal je s sekiro na neko še malo razločno stvar pred nami. Bil je solnčni tempelj, komaj pet milj daleč.

»Jaz dospem tja ali pa umrjem,« je odgovoril.

Oj, teh zadnjih petero milj! Na nogah mi je bila oddrgnjena koža na notranji strani in vsako gibanje konja mi je prizadevalo velike bolečine. A to še ni bilo vse. Vsled naporov, pomanjkanja hrane in spanja sem bil docela utrujen, vrh tega pa sem tudi silno trpel od udarca, ki sem ga dobil na levo stran. Pa tudi ubogi konj je bil že ves upehan in ni čuda.

A v zraku je vonjalo po zori in tako se nismo hoteli ustaviti. Bolje bi bilo, da bi vsi trije poginili na cesti, kakor, da bi se obotavljali, dokler smo imeli še iskrico življenja v sebi. Zrak je bil gost in težak kakor večkrat pred zoro in na stotine majhnih pajkov je na koncu dolgih, trdnih pajčevin plaval po jutranji meglici.

Že so se bila pred nami orjaška bronasta vrata zunanjega mesnega ozidja, ko se zbudil v meni nov, grozen dvom: Kaj pa, ako nas ne puste noter!

»Odprite! Odprite!« sem zavpil in obenem povedal kraljevo geslo. »Odprite! Odprite! Sel je prišel, sel s sporočili iz vojske.«

»S kakšnimi sporočili?« je zavpil stražnik. »In kdo si ti, ki jezdiš kakor blazen in kdo je tisti, ki mu jezik moli iz ust, in kdo je tisti, ki teče poleg tebe kakor pes poleg voza?«

»Gospod Makumazan je, in z njim njegov pes, njegov črni pes. Odprite, odprite! Novice prinašam!«

Velika vrata so se odprla, vzdigovalni most se je z glasnim treskom spustil dol in planili smo preko njega in skozi vrata.

»Kakšne novice, gospod, novice?« je kričal stražnik.

»Inkubu podi Sorajo nazaj kakor veter oblako, sem odgovoril in odhitel. Še malo, vrli konj, še malo, vrli možak!

Ne padi, Zor, še petnajst minut vzdrži, ti stari zuluški bojni pes, in obadva bosta na veke živela v zgodovini te dežele!

Pa dalje smo peketal po spečih ulicah. Mimo solnčnega templja smo — zdaj pa še eno miljo, samo še eno pičlo miljo — vztrajajta, dokler je iskrica življenja v vaju dveh; poglejta, kako dirjajo hiše mimo! Oj, poglej hleve, pogumno dalje!

»Hvala Bogu, vendar enkrat palača!« sem vzdihnil, ko so prvi žark dnevnega svitanja začeli padati na zlato templjevo kupolo. Ali pa pridem tja? Ali se je čin že izvršil? Ali je pot zaprta?

Še enkrat podam geslo in zakličem: »Odprite! Odprite!«

Nobenega odgovora — srce mi je začelo upadati.

Zopet zakličem in to pot se oglasi en sam glas, v katerem v svoje veliko veselje spoznam glas nekega častnika Nileptine telesne straže, po imenu Kara, o katerem sem vedel, da je poštenjak od nog do glave — prav tistega, ki ga je Nilepta poslala, da zgrabi Sorajo tisti dan, ko je ubežala v tempelj.

»Ali si ti, Kara?« sem zavpil. »Jaz sem Makumazan. Zaukaži straži, da spusti most in odpre vrata. Hitro! Hitro!«

Nato je sledil premor, ki se mi je zdel brez konca in kraja, pa naposled se je most spustil, se je odprla polovica vrat in dospeli smo na dvorišče, kjer se je moj Zor zgrudil na tla. Mislim sem da je mrtev. Oprostil sem se izpod nje, se naslonil na zid in se ozrl naokrog. Razen Kare ni bilo videti žive duše, a njegov pogled je bil divji, njegova obleka raztrgana. Sam je odprl vrata in spustil most, ga zopet vzdignil s pomočjo priprav in zaprl vrata.

»Kje pa je straža?« sem zasopel, boječ se njegovega odgovora.

»Ne vem,« je odgovoril; »pred dvema urama, ko sem spal, me je moja lastna straža zgrabila in zvezala in še-

le pravkar sem se z zobmi osvobodil vezi. Bojim se, prav močno se bojim, da smo izdani!»

Te besede so me navdale z novo eneržijo. Oprjel sem se ga za roko in omahovaje stopal skozi dvorišča v veliko dvorano, kjer je bilo tiho kakor v grobu, proti spalnici kraljice. Za nami pa se je kakor pijan opotekal vrli Umslopogas.

Prišli smo v prvo predsobo — nobene straže. Oj, gotovo so že izvršili brezbožni čin! Vzlic takim naporom smo prišli prepozno, prepozno! Tišina in samota teh velikih soban je bila strašna in me je težila kakor mora. Pa dalje! Planili smo v Nileptino spalnico in se ustavili boječ se najhujšega. Zdajci pa smo videli, da je notri gorela luč in da je luč nosila neka postava. O, hvala Bogu! Bila je sama kraljica, kraljica živa, nepoškodovana! Stala je tam v nočni obleki, zbudena ob šumu našega prihoda; spanec se še ni popolnoma umaknil z njenih oči in rdečica strahu ji je zalivala ljubka lica.

»Kdo je?« je zavpila. »Kaj to pomeni? O, Makumazan, ti si? Zakaj gledaš tako divje? S slabimi novicami prihajaš — in moj gospod — oj, ne povej mi, da je moj gospod mrtev — da ni mrtev!« je tarnala in vila svoje bele roke.

»Zapustil sem Inkuba, sicer malo ranjenega na bojišču sinoči ob solnčnem zahodu, ko je gnal Sorajino vojsko pred seboj; zbok tega naj Ti srce miruje. Soraja je odbita na celi črti in tvoja vojska zmaga!»

»Saj sem vedela,« je vzkliknila zmagoslavno. »Saj sem vedela, da zmaga! Pa so mu rekli inozemec, pa so zmajevali s svojimi modrimi glavami, ko sem mu izročila poveljstvo! Sinoči ob solnčnem zahodu, praviš, in zdaj se še ni zdanilo? Gotovo — — —«

»Obleci se Nilepta,« sem ji prestriigel besedo, »pa nam daj vina. Hitro, pa skliči svoje dvorjanice, hitro, ako si hočeš rešiti življenje. Ne obotavljaj se!»

Na take besede je odhitela skozi zavese proti zadaj ležečim sobam in klicala na vse grlo, nato pa je hitro obula sandale in se odela z debelim plaščem. V malo trenutkih je prihitelo kakih deset žensk v sobo.

»Pojdite z nami in hodite tiho!« sem rekel, ko so začudene strmele v nas. Odšli smo v prvo predsobo.

»Zdaj pa«, sem rekel, »dajte nam vina in prigrizka, če ga imate, kajti utrujeni smo do smrti.«

Soba je služila kot jedilnica za častnike telesne straže, ženske so nam kmalu prinesle vina in nekaj mrzlega mesa. Z Umslopogasom sva se lotila enega in drugega in kmalu sva začutila, kako se nama je življenje vračalo v žile.

»Zdaj pa me poslušaj, Nilepta,« sem rekel, ko sem položil prazno kupico na mizo. »Ali imaš med temi dvorjanicami dve, ki sta popolnoma zanesljivi?«

»Imam jih«, je odgovorila.

»Potem jim naroči, da odideta skozi stranski vhod v mesto do vseh meščanov, o katerih veš, da so ti udani, ter jih naprosi, da pridejo z vsemi zvestimi, ki jih morejo zbrati skupaj, oboroženi semkaj, da te rešijo smrti. Nobenega vprašanja; stori kakor pravim, in sicer hitro. Kara izpusti dvorjanici ven.«

Obrnila se je in izbrala izmed dvorjanic dve, jima ponovila moje besede ter povedala obema več oseb, do katerih naj se obrneta.

»Pojdita pa hitro in tiho; gre tudi za vajino življenje!« sem pristavil.

V naslednjem trenutku sta odšli s Karo, ki sem mu naročil, da se nam pridruži pri vratih, ki drže z velikega dvorišča k velikim stopnicam, in sicer takoj, ko zopet zapre vrata za ženskam. Tja sva se podala tudi midva s kraljico in njenimi dvorjanicami. Mej potoma sem pripovedoval Nilepti vse, kar sem vedel o nevarnosti, ki jo obdaja, kako sva z Umslopogasom našla Karo in kako so jo zapustili vsi možki strežaji in vsa straža in da je bila ona sama z njenimi dvorjanicami v celem poslopu. Ona pa mi je povedala, da se je po mestu raznesla govornica, da je bila naša vojska popolnoma poražena, da koraka Soraja v triumfu proti Milozi in da so radi tega vsi možki odpadli od nje.

Dospeli smo že na dvorišče, tukaj pa me je moja rana začela tako silno boleti, da sem se moral opreti na Nileptino roko; Umslopogas je hodil bolj zadaj in je celo pot jedel.

Kmalu nato smo dospeli do ozkih vrat, ki so držale do mogočnih stopnic.

Ozrl sem se proti tem vratom in sem obstal kakor okamenel. Vrata so izginila; zunanjih bronastih vrat ni bilo več. Sneli so jih s tečajev ter jih vrgli s stopnic v globočino. Tam pred nami pa je bilo polukrožno stojišče, nemara še enkrat tako veliko kakor velika okroglasta jedilna miza, pa onih deset črnih mramornatih stopnic, ki so vodile k glavnemu stopnišču — to je bilo vse.

XXII. POGlavJE.

Kako je Umslopogas branil stopnice.

Spogledali smo se.

»Kakor vidiš«, sem rekel, »so odnesli vrata. Ali imaš kako reč, da zamašimo vežo? Hitro, zakaj napadejo nas, predno se zdani.«

Govoril sem tako, ker sem vedel, da moramo braniti in držati ta kraj ali pa nobenega, zlasti ker v palači ni bilo notranjih vrat. Vedel pa sem tudi, da bi morilci nikjer drugje ne mogli notri, ako bi le mogli braniti ta kraj. Kajti palača sama je popolnoma nepremagljiva, zlasti ker je dala Nilepta zaidati tista skrivna vrata, skozi katera je prišla Soraja v tisti znameniti noči, ko je poizkusila umoriti sestro.

»Imam«, je odgovorila Nilepta, ki je v tej sili zopet zadobila vso svojo energijo. »Na drugi strani dvorišča le-

že kosi obsekanega mramorja — delavci so jih nanegli tje za temelj novega kipa mojega gospoda Inkuba; zadelajmo z njimi vrata.«

Od veselja sem malone poskočil spričo te misli. Hitro sem odposlal eno ostalih dvornic na velike stopnice, če bi mogla dobiti pomoči od spodaj, kjer je bival njen oče, bogat trgovec, drugo pa da nam straži vrata. Ostali smo se pa podali na kraj, kjer je ležal obsekan marmor. Tu smo srečali vračujočega se Karo. Res smo našli tam marmor v velikih, kakih šest palcev debelih kosih, ki so gotovo tehtali svojih osemdeset funtov, in tudi nekaj drogov, s katerimi so jih delavci nosili. Brez odlašanja smo položili nekaj kosov marmorja na droge, ki so nam služili kot nosilnice in štiri dvornice so jih odnesle k vratom.

»Poslušaj, Makumazan«, je rekel Umslopogas, »če pridejo ti lopovi, bom jaz branil stopnice, dokler ne bodo izdelana vrata. Sicer padem pri tem, a ne ugovarjaj mi, dragi prijatelj, zakaj že davno mi je taka smrt prerokovana. Dan je bil lep, pusti, da bo še noč lepa. Glej, jaz ležem tamle, da se malo odpočijem. Kadar bodo že blizu, me pa zbudí, a ne poprej, kajti jaz potrebujem počitka.« In odšel je ven, se ulegel na marmor in hitro zaspal.

Pa tudi mene je utrujenost začela premagovati, tako, da sem se moral pri vratih vvesti in se zadovoljiti stem, da sem delo vodil. Dvornice so nosile kamenje, Kara in Nilepta pa sta jih postavljala preko šest čevljev široke veže in sicer v treh vrstah. A marmor je bilo treba prinesiti štirideset korakov daleč in nazaj je bilo zopet štirideset korakov, a vzlic temu, da so se ženske imenitno trudile, je šlo delo počasi, strašansko počasi izpod rok.

Svitlo se je vedno bolj in bolj in kmalu smo začuli od vznožja velikih stopnic nek šum in slabotno rožljanje oboroženih ljudi. Zid je bil dozdej šele dva čevlja visok, gradili smo ga pa dobrih osem minut. Torej so v resnici prihajali. Alfonz je bil dobro slišal.

Rožljanje je prihajalo vedno bližje in bližje in v jutranjem mraku smo mogli razločiti dolgo vrsto mož, kakih petdeset vsega skupaj. Zdaj so dospeli do polovice stopnic, kjer se je nahajala velika plošča, ki je počivala na mogočnem oboku; opazili so menda, da se zgoraj nekaj godi in vsled tega so se ustavili za štiri minute in posvetovali, nato pa so počasi in oprezno odšli naprej.

Dozdej smo bili že skoraj četrt ure na delu in zid je bil že malone tri čevlje visok.

Tedaj sem zbudil Umslopogasa. Velikan je vstal, se zravnal in zavihtel svojo Inkosikas nad glavo.

»Dobro«, je rekel, »čutim se kakor pomlajen. Zopet se mi je vrnila moja moč, prav kakor luč vzplapola, preden ugasne. Ne boj se, lahko se bom dobro boril. Vino in spanje sta mi dala novo srce.

Makumazan, imel sem sanje. Sanjalo se mi je, da sva ti in jaz stala skupaj na neki zvezdi in zrla dol na zemljo; ti si bil duh, Makumazan, nisem pa mogel videti, kakšen je bil moj obraz. Najina ura je prišla, stari lovec. Pa bodi. Zadovoljen sem s svojim življenjem, želel bi le, da bi bil videl kaj več takih bojev, kakor včeraj.

Pokopljite me po šegi mojega ljudstva, Makumazan, in obrnite mi oči proti zuluški deželi. Nato me je prijel za roko, jo stresel, pa odšel proti bližajočemu se sovražniku:

V tistem trenutku spleza v veliko moje začudenje zувendski častnik Kara v naglici črez zgrajeni zid, izdere svoj meč in se postavi mirno zraven Zula.

»Kaj, tudi ti prihajaš?« se je nasmeljal stari vojniki. »Dobrodošel, dobrodošel, junak! Dobrodošel, ki zna umreti kot možak, ki se ne boji smrti. Pripravljeni smo! Kakor orli si nabrusimo kljune, naše sulice se bliskajo v solncu, željni smo boja. Kdo prihaja pozdravljat mojo glavario (sekiro)? Kdo bi rad okusil njen poljub, kojega sad je smrt? Jaz klavec, jaz, brzonogi, jaz, Umslopogas iz ljudstva Amazulu, poveljnik Ukomabakosov, Umslopogas, rejenec kraljevega jezika, rejenec Makedame, jaz, iz kraljevega rodu Tijaka, jaz, zmagalet nepremaganih, jaz jih kličem, jih pozivljam na boj, jih čakam. O, ti si, ti si!«

Ko je govoril ali pravzaprav pel to svojo divjo bojno pesem, so oboroženi sovražniki, med katerimi sem pri naraščajoči svetlobi ugledal Nasto in Agona, planili po stopnicah kvišku in velikani s težko sulico v roki je skočil iz vrste svojih tovarišev, pohitel čez deset polukrožnih stopnic in sunil proti velikanu Zulu. Umslopogas je premaknil telo, ne svoje noge, tako da je sunek zgrešil, v naslednjem trenutku pa je njegova sekira razčesnila napačalcu glavo, da se je mrtev zvalil po stopnicah. Pri padcu mu je padel iz roke ščit iz kože povodnjega konja in Zulu se je še vedno pojoč pripognil in ga pobral.

V naslednjem hipu je tudi junaški Kara podrl svojega moža, nato pa se je pričel prizor, kakor mu ga ne pomnim enakega.

Napačalci so planili po eden, dva, trije po tistih stopnicah proti staremu Zulu, a kadar so prišli, je zahreščala sekira.

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Konec.)

Med potoma zapazimo starega vojaka, ki se je komaj premikal naprej. Ko smo ga došli, smo ga spoznali: bil je oče Elliot, ki smo ga že davno smatrali za mrtvega. Bil je najstarejši vojak regimenta, bojeval se je pod Napoleonom že v Egiptu in je bil zaradi svojih zaslug obdarovan s križcem čast-

ne legije. Bil je silno slab; oblečen je bil večinoma v raztrgane cunje, iz katerih se je dalo komaj spoznati, da je bila to nekdanja vojaška obleka. Pa vkljub temu je starel nosil s seboj vse, kar je bilo za vojaka predpisano, telečnjak, puško, bajonet i. t. d. Obstali smo pri njem in skoro hkratu zaklicali: »Oče Elliot!« — »Da, dečki, tudi jaz sem zopet tukaj,« je slabotno odgovoril, »toda,« tu so ga oblike solze, »kot siromashen pohabljenec, ki ni za nobeno rabo več. Petindvajset let je že, odkar sem vojak, in v tem času ni še nihče videl solza v mojih očeh; danes pa moram jokati, zakaj danes me bodo ujeli kozaki, ker ne morem več naprej in se ne bom mogel braniti. Štiri tedne sem blodil okoli, pa mi nihče ni vedel povedati, kje se nahaja armada. Štiri strašne tedne gladu, mraza in negotovosti! Do tukaj sem še nekako prišel, toda kmalu bo po meni, zakaj moje moči so docela izčrpane.«

»Toda moje še niso,« zavpije pri tej priči Pikart, ki je starca poznal že sedemnajst let še iz Italije. »Naj me zlodej vzame, če pustim, da bi te Rusi ujeli; prej bodo še imeli opraviti z menoj. Magari če bi te moral nesti na ramah, jaz te nikakor ne zapustim. Vem, da sta istega mnenja tudi moja tovariša. Toda najprvo pojdi z menoj; imam nekaj zate. S temi besedami ga je prijel pod pazduho in ga peljal s seboj v najbližjo hišo. Tudi midva sva šla za njima. Vzprejeli so nas prijazno; gospodar hiše je bil star mornar in ti ljudje imajo vedno dobro srce.

Pikart je posadil svojega starega tovariša ob peč, izvlekel eno izmed vinskih buteljč iz plaščevega žepa, napolnil velik kozarec z vinom in dejal: »Tu, stari tovariš od triindvajsete brigade, spij ga na dušek! — Tako! — In sedaj še enega! Prekrasno! Pa še tale kos kruha in mesa! Vidiš, saj gre in kmalu bo boljše.«

In v resnici; slabost starca je izginila čudovito hitro, ko je povžil vino in jed. Mornarjeva žena mu je izmila obraz z gorko vodo in odstranila ledene svečice z njegove brade in tako se je zdelo, da je stari vojak postal povsem drug človek in pozabil vse svoje gorje. Iztegnil je roko in se zasmeljal rekoč: »Ej, presneto, Pikart, zdaj pa naj le pridejo kozaki! Videli bodo, da je stari Elliot vojak na svojem mestu!«

V tem trenutku je vstopil Gran-gier, ki je med tem časom pazil odzunaj, kdaj se bo vrsta začela premikati. Pove nam, da stoji tik pred vrati voz s prtljago kralja Murata. »Govoril sem,« pravi, »z voznikom in ta je pripravljen vzeti očera Elliota na voz. Le hitro!« — Naslednjo minuto je že sedel stari vojak na vozu. Narednik, ki je spremljal voz, je zaklical: »Naprej,« toda Pikart zakriči: »Stoj!« stopi na voz, sleče svoj plašč in zavije starega vojaka vanj, rekoč: »Tudi plašč moj vzemi s seboj v Pariz,« nato mu vtakne še zadnjo steklenico vina v žep, skoči nagloma dol in zakliče: »Zdaj pa

le vozite v božjem imenu!« Mi smo veselo klicali: »Na svidenje v domovini!« oče Elliot pa je le premikal ustnice, na da bi mogel izgovoriti kake besede. Dve debeli solzi veselja sta se mu poč svetili v udratih očeh in sta po izmučenem licu zdrknili v brado.

Komaj smo stopili zopet v vrsto ko je prišlo povelje za odhod. Čez pol ure je ležalo mesto Elbing za nami. Še tisti dan smo na ledu prekorčili Vislo gredoč tako nasproti dogodkom usodepolnega leta 1813.

Teh doživljajev nisem pisal zato, da bi proslavil svoje ime, ampak zato, da si poživim spomin na tisti tako slavni začetek in tako strašni konec velike vojske, spomin na tiste ljube moje tovariše, ki jih je usoda skozi ono grozno zimo peljala z menoj, bodisi v grob, bodisi domov na naša francoska tla. Toda teh poslednjih je vedno manj, večinoma že spe v Gospodu. Dogodki, katere pripovedujem, se bodo včasih zdeli neverjetni, toda nihče naj ne misli, da sem kaj pridal, kar ne bi bilo resnično. Vsak bodi prepričan, da je to le majhna slika onih strahot; da so se tiste dni godile celo take grozne reči, ki jih sedaj, ko se jih po tolikih letih živo spominjam, skoro sam ne bi verjel, dasi sem jih videl s svojimi lastnimi očmi. Pisal sem te spomine leta 1813, ko sem bil v ujetništvu in 1814, ko sem se vrnil v domovino, torej ob takem času, ko mi je bila groza preteklosti še v živem spominu.

Konec.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dom in svet.

+ Iz seje kranjskega deželnege odbora dne 31. januarja 1914. Vzame se na znanje, da c. kr. poljedelsko ministrstvo pritožbi Tomaža Pavšlerja in delniške družbe Leykam Josefthal proti ministrski razsodbi, s katero je deželi podeljena vodopravna koncesija za deželno elektrarno na Završnici, ni priznalo odločilne moči. — Sklene se predlog na deželni zbor glede

poslovnika za revizorje deželne banke. — Zgradbo vodovoda za Stari trg in okolico se da tvrdki Kunz v Moravskih Hranicah. — Glede na pritožbo tvrdke Gessner & Glanzmann v Trziču, da pošilja upraviteljstvo dež. dobr. zavodov njeni bolniški blagajni slovenske dopise in račune, se naznani c. kr. okrajnemu glavarstvu v Kranju, da deželni odbor nima povoda te prakse spremeniti. — Sklepi obč. zastopa na Krki glede proračuna se razveljavijo. — Sklene se načrt zakona za vodovodni odbor občin Dolenji in Gorenji Logatec. — Dovolijo se podpore gasilnim društvom: št. Vid pri Vipavi, Naklo, Stara Loka, Trebelno, Dobrava, Zasip, Gorje.

Kako liberalci gospodarijo. Ze v zadnji številki smo sporočili, da je zmanjkalo v občinski blagajni občine Dolina pri Trstu 60.000 kron. Starega župana in deželnega poslanca Pangercja so odstavili in izvolili na njegovo mesto dosedanjega podžupana in Pangercjevega prijatelja Martina Sameca. Pravijo, da niso v občinski blagajni še vsega odkrili in da bo primanjkljaj najbrže še večji. Sedaj so začeli pregledovati vse stare račune, katere je Pangerc delal. Pangerc je eden najbolj zagrizenih in najbolj širokoustnih liberalcev v slovenski Istri. Katoliških društev in organizacij ni mogel trpeti in jih je preganjal, kjer jih je le mogel. Ljudje so se ga bali, ker je imel zelo široka usta in je nastopal z nenavadno predrznostjo slovenskega magnata in ošabnega komandanta. Adijo, g. Pangerc!

— **Tiskarski spor bo poravnán?** Vlada razgláša: Dne 28. m. m. so se na Dunaju začela pogajanja med tiskarnarji in pomočniki. Predseduje tajni svetnik sekčni načelnik dr. Mataja; razen njega je navzočih še več drugih visokih uradnikov iz ministrstva. Kot strokovni izvedenci posredujejo: Komerč. svetnik Büxenstein, predsednik nemškega tarifnega urada, predsednik nemških principalov Franke, predsednik nemških pomočnikov Gieseke in še par drugih. Od strani avstrijskih principalov so bili navzoči: ces. svetnik Anczyk iz Krakova, Beaufort, posl. dr. Rašin, Wiesner iz Prage, dr. Hutschmann, Holzhausen, Jasper, Honetz, Reiser Rosenbaum z Dunaja, Jakobowski iz Lvova, Zech iz Inomosta; pomočnike zastopajo: Dungal, Euler, Fallek, Hölzl, Lehr, Nemeček, Pochop, Romanik, Schiegl, Turner in Wieser. Dne 1. t. m. pozno zvečer se je med prizadetimi strankami v vseh glavnih vprašanih dosegel soglasen sporazum. O podrobnostih se bodo pogajanja nadaljevala tekoči teden pred veliko avstrijsko tarifno komisijo; ako bi se v kakem vprašanju ne moge doseči sporazum, bo o njem razsodil sekčni načelnik Mataja s sodelovanjem zastopnikov nemškega tarifnega urada. Pogajanja se dovrše najbrže tekom teločega tedna, tako da se bo s prihodnjim tednom redno delo v tiskarnah zopet začelo.

Pametna prepoved. C. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu je naročilo županstvu, naj trikrat okličejo in prepovedo takozvano „voglarjenje“ in postavljanje „šrang“ ob priliki ženitovanj. Ta razvada spada med najgrje in naj-

pogubnejše ter daje priliko za kaljenje javnega miru in reda, ker pride do pretefov in pobojev. Proti vsem, ki bi kršili prepoved, bo najostreje postopalo. Dostojno petje ženinu ali nevesti pri podoknici je le tedaj dovoljeno, ako ženin ali zastopnik neveste skupno s fanti za to prosijo pri županstvu in to da dovoljenje po dogovorjeni pogodbi glede nagrade. Tako prepoved naj bi izdala vsa okrajna glavarstva. Čas je že tudi, da prepove oblast sankanje po javnih cestah. Nihče si skoro ne upa stopiti več na cesto.

Mraz na Koroškem. Zadnji teden je bil na Koroškem zelo hud mraz. Posebno hudo je trpelo vojaštvo na vajah in nočnih stražah. Zaradi ozeblin na rokah in nogah je moralo že veliko vojakov v bolnišnico. V vojašnicah v Celovcu je po sobah tako mrzlo, da jim v posodah celo pitna voda zmrzuje.

»Pištolice za strah« so nevarne. Iz Vogelja na Gorenjskem pišejo: Zadnji čas so dobili tudi v trgovinah na deželi takozvane »pištolice za strah«, ki so jih ob Božiču otroci radi kupovali in seveda pridno z njimi streljali. Da pa te pištolice niso tako nedolžne, je pokazal sledeči dogodek: Bratin sestra, Franc in Marija Žun iz Vogelja, sta se pred kratkem s takim „orožjem“ igrala in pištolica se je tako nesrečno izprožila Francetu, da je bila sestra hudo poškodovana na glavi in so jo morali peljati v bolnišnico. Revica bo ob eno oko. Je pa celo nekaterim otrokom take nevarne igrače po nepredvidnosti starišev Miklavž prinesel, kar pa ni imeti za Miklavžev dar, ampak za parkeljnov.

Ogenj v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani. V noči od 30. na 31. m. m. je v Lichtenthurnovem dek'šk. zavodu v Ljubljani nastal ogenj v sušilnici za perilo. Prvi je zapazil ogenj domači vrtnar Franc Verovšek ob eni uri pet minut ponoči in takoj pozvonil z velikim zvoncec. Usmiljenke in uslužbenci so bili v naslednjih hipih že na nogah ter hiteli v sušilnico, začeli nositi vodo in gasiti. Kmalu nato je prišel nočni stražnik in poslal po požarno brambo, ki je bila v par minutah na licu mesta. Ker je bilo pa vse zamrznjeno, ni mogla takoj uspešno delovati. Ko so odtajali led in je začela delovati brizgalna, je bil ogenj kmalu udušen. Za poslopja, v katerih se nahajajo spa'nice, šola itd. sploh ni bilo neposredne nevarnosti, ker stoji sušilnica popolnoma sama zase. Pretežna večina gojenk — zlasti manjše — ni do jutra o nesreči niti nič vedela. Le večje gojenke, ki sne v traktu nasproti sušilnice, so se zbudile; toda sestre, ki nadzorujejo v spalnicah, so tudi te nemudoma pomirile in vzdržale med njimi največji red in mir. Niti ena deklica ni šla niti iz sobe, kamo li na dvorišče. Istotako je vladal red in tihota pri gašenju, kar se je jako ugodno opazalo. — Ogenj je uničil stropovje in podstrešje sušilnice, notranjo opravo, zlasti pa veliko množino perila. Poškodovano je pa seveda tudi zidovje. Škoda se ceni na 5000 K.

— **Pretirana ljubezen do živali.** Kralju Ljudeviku III. bavarskemu so se predstave aristokratke, ki so ga prosile, da naj prevzame protektorat nad azili za bolne živali, ki jih nameravajo na Bavarskem ustanoviti. Kralj jih je mirno poslušal in vprašal, koliko denarja da so že nabrale. Ko so mu povedle vsoto, jim je odgovoril: Bolne živali se usmrte, bolnim ljudem se pa mora pomagati. Nabrani denar porabite rajši za bolne in brezposelne ljudi, ki jim boste tako koristile, medtem ko bolnim mačkam, osom in konjem ne pomagte. Ubogajte me in storile boste dobro delo. Dame so kralja, kakor se poroča, zelo razočarane zapustile.

Štirje rodovi mlatili skupaj. V Kalu na Goriškem je umrl lani 90letni Jožef Bukovec. Bil je do zadnjega časa krepak mož, ki je nosil še bremena. Zanimivo je, da je pred 3 leti še mlatil v družbi svojega sina in vnuka. Petletni pravnuček Mihec pa je gledal, kako 3 rodovi njegovih prednikov mlatijo.

Novi davki na osebno dohodnino. Kdor nima 1600 K dohodka, je davka prost. Od 1600 K do 1700 K znaša davek K 13-60, od 1700 K do 1800 K znaša K 15-20 (kakor doslej), do 2000 K znaša davek 18-70 K, pri K 3000 — 3200 znaša davek K 40-80, pri K 4000 — 4400 znaša davek K 69-50, pri K 5200 — 5600 znaša davek 100-50, pri K 9200 — 10.000 znaša K 234, od 10 do 11 tisoč znaša K 273 — (doslej le K 258; davek je v tem razredu povišan torej le za K 15). Pri 100.000 do 200.000 K dohodka se davek na vsakih 4000 K dohodka poviša za 268 K (doslej le za 200 K). Kdor ima 1 milijon dohodkov, plačuje 65.000 K davka (doslej le 48.000 K). Dalje spada v to vrsto tudi davek neporočenih, ki imajo nad 2400 K dohodka. Neporočenec, ki ima n. pr. 10.000 K dohodkov, bo plačal odslej na leto 314 K davka. Davek samcev (neporočenih) znaša namreč še 15 % čistega osebnega dohodninskega davka. Da bo oblast dohodke bolj natančno nadzorovala, se je postavno določilo, da se sme pregledovati knjige, čemur so se bankirji in tovarnarji najbolj upirali.

Ij Domobranske orožne vaje 1. 1914. se bodo vršile v dveh skupinah in sicer spomladi in jeseni. V slučaju potrebe se spomladanska perioda lahko razdeli v dva zaporedna turnusa po štiri tedne. Spomladanske orožne vaje morajo biti brezpogojno 15. junija končane, odnosno tisti dan, ko se pred 15. junijem začno dopusti vsled žetve. Pri domobranskem pepolku št. 27. (Ljubljana) se vpokličejo na orožno vajo in sicer: na 4 tedne dne 1. maja; na 3 tedne dne 6. maja; na dva tedna pa dne 13. maja. Z ozirom na svoje stanovske in službene razmere si lahko vsakdo izbere dobo, v kateri želi doslužiti svojo orožno vajo. Tozadevno pa se je treba nemudoma zglastiti v domobransko knjižico pri županstvu svojega bivališča, v Ljubljani pa v vojaškem uradu v Mestnem domu in sicer najkasneje do 15. februarja t. l. Zakasnele prijave s najbrže ne bodo moge vpoštevati.

— **Automobilna zveza Celje** — Ljubljana je vsled slabih cest začasno ustavila ves svoj promet.

— **Zmrznil je 50letni v Grebinj pristojni Janez Arnolčnik.** Bil je žganja pijan.

— **Brihtna punca.** Neko dekle v Pulju se je zadnjič zamudilo, ko se je zvečer domov vračalo. Ker se je bala materine pridige, se je vlegla v sneg in si sama roke zvezala. Ko jo je policist našel, mu je pa pripovedovala, da je bila z roparskim namenom napadena. Zdaj pa je prišla resnica na dan in utegne gospodična slišati zdaj pridigo namesto od matere, od oblasti.

— **Prve zvončke so 27. t. m. trgali ob Soči v Gorici,** ko je komaj skopnil sneg in ko se je toplomer dvignil šele 6 C nad ničlo.

— **Nemški cesar Viljem cepil drva.** Nemškemu cesarju Viljemu je nasvetoval njegov zdravnik, naj bi nekoliko več delal telesnega dela. Cesar je dobil nekega delavca in je vsak dan z njim žagal drva, jih cepil in skladal. Drva, ki jih je napravil, je daroval delavcu, ker ga je ta naučil drva žagati in klati.

— **Laški kralj gre v Tripolis.** Laški kralj Viktor Emanuel se odpravlja na spomlad v severno Afriko v Tripolis, v deželo, ki je šele lansko leto postala laška.

— **Volkovi požrli celo družbo.** Na Ruskem blizu mesta Grodna so požrli volkovi družbo 8 ljudi, ki so se peljali na izlet.

— **Prismojen svet.** Plesni učitelji v Parizu pripravljajo nov ples, ki se imenuje Tatao. Ples je star že 6.000 let in se pleše še dandanes na Kitajskem. Plesavec in plesalka se ne držita, ampak sta zmerom oddaljena drug od drugega in se eden drugemu priklanjata. Zraven pa poklekujeta, klecata s kolena in se sploh zelo čudno obnašata. Plesavci stoje večkrat tudi na eni sami nogi kakor štorčija. Ker je svet danes vedno bolj prismojen, se ne smemo čuditi, če bo kmalu vse začelo plevati Tatao.

— **Snažnost v starih časih.** Na snažnost so v preteklih stoletjih ljudje jako malo držali, naj bo že kmečki ljudje ali gospoda. V 17. stoletju so nosile gospe na Španskem celo poleti 12 do 18 spodnjih kril, iz dragocenega, težkega blaga, obrobjenega z zlatimi in srebrnimi čipkami. Krila so cenili eno k drugemu po 500 do 600 kron. Samo eno spodnje krilo je bilo iz platna. Razkošje je bilo veliko, a snažnosti malo. Kraljica Kristina je imela tako umazane roke, da se ji je komaj koža videla. Pisatelj Leo piše l. 1672.: Francoske gospe zelo gledajo na zunanost v obleki, ampak njih telo je umazano. Spodnje obleko so prejšnje čase menjavali samo enkrat na mesec. Španska infančinja je prisegla, da bo nosila toliko časa, eno samo spodnje obleko, dokler bo njen mož mesto Ostende oblegal. Nosila jo je od 12. junija l. 1601. do 22. septembra 1604.

— **Odvetnika stopila v semenišče.** Na Francoskem sta dva priljubljena advokata, voditelja katoliške mladine za-

prla svoji pisarni, dasi sta uživala velik ugled in sta stopila v semenišče, kjer študirata bogoslovje.

— **Polet okolu sveta.** Newyorški aeroklub je sklenil, da priredi polet okolu sveta ob svetovni razstavi v San Franciscu. Tekmovalci se bodo dvignili v San Franciscu in se morajo tekom 90 dni vrniti. Zmagovalec dobi 100.000 dolarjev. Za polet se določi ruta: San Francisco. New York, Belleisle, Grönland, Izland, Hebridi, Eddinburg, London, Pariz, Berlin, Peterburg, Moskva, Mandžurija, Koreja, Japonska, Komčatka, Beringova ožina, San Francisco.

— **Miljonar — berač.** V New Yorku je neki znan milijonar živel čudno dvojno življenje: milijonarja in berača, o čemer se nikomur niti sanjalo ni. Stvar je prišla šele po njegovi smrti na dan. Te dni je namreč v neki newyorški bolnici umrl berač znan pod imenom William Smith. Ko so natančneje preiskali njegovo obleko, so našli med drugimi listinami oporoko, podpisano od Duddly Jardina, gori omenjenega znanega milijonarja, v kateri razpolaga s premoženjem enega milijona dolarjev. Uvedla se je preiskava, ki je dognala, da sta bila berač Smith in milijonar Jardine ena in ista oseba. Kaj je nagnilo moža do takega dvojnega življenja, ni znano. Najbolj čudno pa je, da se je milijonar tudi oženil kot berač in živel z ženo in dvema otrokoma v beraški, zapuščenici sobi, za katero je plačeval po en dolar na teden. Družini se niti sanjalo ni, da je njen poglavar milijonar. Kako je čudak napravil oporoko, viri molče.

— **Kitajke — morske roparice.** Na kitajskih vodah se večkrat zgodi, da pridejo na kak parnik v potnike preoblečeni pirati, ki potem ob ugodnem nočnem trenutku navale na mostvo, se polaste parnika in ga opleni. To bi se bilo kmalo zgodilo tudi nekemu angleškemu parniku na West-Riverju; vendar se je pa kapitan, ki se mu je nenavadno veliko število potnikov čudno zdelo, še o pravem času začel natančneje zanimati za ljudi na ladji. Kmalu je dognal, da ima na krovu nad 60 preoblečenih kitajskih roparic, ki so bile vse obožene in so imele pri sebi bodala in revolverje. Parnik je nato pristal v prvem najbližjem pristajališču in oddal nevarne potnice oblastem; piratinje so zvezali in jih odpeljali v Hongkong. Na Kitajskem je za morsko roparstvo določena smrtna kazen.

— **Napredovanje katolicizma v Indiji.** Iz statističnih podatkov o razmerah v Indiji l. 1912. izhaja, da živi v Indiji in Birmi 2.311.000 katoličanov latinskega in sirskega obreda. Splošni prirastek nasproti leta 1911. znaša 20,6%, prirastek iz anglikanskih vrst 15,6%. Vsega skupaj je v Indiji 4 milijone kristjanov, 220 milijonov bramanov, 66 milijonov mohamedancev, 9 milijonov fetišistov, 11 milijonov budistov in 22.000 judov.

— **Zima na severu odneha.** V Berlinu in v zahodni Nemčiji je nastopil jug. Toplomer kaže več stopinj nad ničlo.

Gorenjske novice

— **g Bohinjska Bistrica.** Kakor čujemo, posestvo Matevža Pibra kupila na sodnijski dražbi tukajšnja posojilnica. Pri tem gospodarskem polomu je zelo veliko Bohinjcev prav občutno prizadetih. Hotel Pošta je n. prodaj; da se tudi v najem. Prostor zelo prapraven, poleg glavne ceste.

— **g Moravče.** Podružnica kmetijske družbe je imela v nedeljo 25. jan. občni zbor. Izmed članov je bilo 18 navzočih, ki so izvolili sledeči odbor: Predsednik vlč. g. Jan Bizjan, blagajnik Ign. Detela, tajnik Igna Tomc in odbornika: Fr. Orehek in Fr. Bizil. Navzoči člani so naročili drevcesca, druge prosimo, da se ob pravem času zglašajo. Splošno lahko rečemo, da je zanimanja za kmetijsko podružnico veliko premalo, kaj 4 K, ki jih plača vsak član je pač vredno dati za list »Kmetova'ec« in za štiri lepše drevcesca, ki jih vsak dobi. Podružnico za stona predsednik in tajnik na občnem zboru kmetijske družbe. — **Iz Vrhpolja se naporoča,** da se vrši na Blaževco nedeljo popoldanski službi božji v šoli pogovor vodovodu Javoršca, Vrhpolje in Stegne in o sprejetju občinske ceste, ki veže Vrhpolje z novo cesto. Stvar je velike važnosti, zato naj se ga moške zanesljivo udeležijo.

— **g Šmartno pod Šmarno goro.** Kmetijsko poučni tečaj priredi deželni odbor v nedeljo in ponedeljek, 8. in 9. febr. v društveni dvorani. K predavanjem pridemo polnoštevilno. Sedaj utegnemo, ker ne moremo nikamor. huda zima nas prik'epa za — peči.

— **Iz Zasavja.** »Kmet ni igrača«, tako se v nedeljo, 25. jan. v Hotiču tarnali očki Didelček, Kladnik, Lajovic in tovariši, ki so prišli na ustanovni shod gasilnega društva, ki naj bi rešilo preperele liberalno strankopogina, toda kmetov ni bilo od nikoder. D. hotičski kmet ni igrača, to premišljuje trgovec Kladnik, ki je šel tako malokrat poslušat, kako v cerkvi orgle pojo. Orgle so reutihnile, utihnil je pa tudi živahen promet v njegovi trgovini, ker naj si liberalčki n. Vačah zapomnijo. — Dostojnih učiteljev liberalci ne marajo, zato gđč. učitelico v Š. Lampertu ti kavalirji napadajo v »Slov. Domu«. Hotičski učitelj ne poseda in ne ragraja po liberalnih gostilnah, zato ga trebepomočiti v gnojnico »Slov. Doma«. Ker učitelj Rigler ne širi liberalizma, zato pa hodi svetogorski učitelj Gorišek misijonaripohotiču. Vse liberalce v Zasavju vprašamo, kaj bi reklo liberalno učiteljstvo, če lami na tak način kot »Slov. Dom« pisali učiteljstvu? Eno zadevo bo pa iz svetogorske šole pretresala šolska oblast, če je »nevarnemu« učitelju Gorišku prav ali ne. O je namreč prevzel kurjavo šolske peči. Ki šolski svet je lani meseca maja dal napraviti tri sežnje razklatih bukovih drv, ki ji je oktobra in novembra pri najlepšem vremenu suha spravil, da je bil lahko z njim zadovoljen. Dne 13. jan. pa pride okrajšolski nadzornik na Sv. Goro in med potjsreča učence, ki so šli dve uri prezgodaj šole. Učitelj pa si zna pomagati in zvrnkričvo na krajni šolski svet, ki baje ni svih drv pripravil, niti dal peči omesti, vse

česar je peč kadi a in se soba ni dala razgreti, na kar je krajni šol. svet dobil iz Liti- je grajo, ki je pa ni znal mirno v žep vtak- niti. Dimnikar bi bil že o Božiču red ome- tel, a učitelji je imel tistikrat v šoli otroke, in ker ni hotel takrat čakati, je moral sed- j pri omesti šolsko peč, ki pa kadi le vsled neugodnega vetra. Zadnja beseda se ni re- čena.

Dolenjske novice

d Krka. V zadnji seji je občinski odbor sklenil, dati liberalnemu gasilnemu društvu 200 K podpore, da se bodo pokrili stroški liberalne veselice in kupljene zastave, ka- tera jim sedaj v nekem kotu gnije. — Glede župnišča je krško župnik spravil Borštnik tudi v velike stroške. Vedno se je ta libe- ralni modritan pritoževal tako dolgo, da bo župnišče vseeno novo. Pri tem ima pa obči- na radi pritožb veliko stroškov. — Debili smo dobrega naduč. g. Samca, ki zelo mar- livo dela v šoli in zunaj šole posebno pa le- po vodi cerkveno petje.

d Mirnska dolina. Na Mirni je bilo dne 26. januarja mraza 22° C. Ena sukrija je bi- la premalo za tega strica. — Občinski od- bor v Mirni je sklenil, da ne bo občina več plačevala organista. Bodo pa org'e molča- le, dokler ne bo konkurenčna obravnava drugače odločila. — Malo premožgarsko že- leznico je ustavil mraz. Sedaj vozijo na saneh premog na kolodvor. Škoda, da rav- no sedaj, ko se premog najbolje prodaja, odpove železnica. — V Trebnjem so dobili po dolgem času zopet zdravnika. Kako smo si ga že želeli.

d Počestnjur pri Izlakah. Dne 25. p. m. je imela kmetijska podružnica let- ni občni zbor. Za občni zbor c. kr. kme- tijske družbe v Ljubljani sta bila so- glasno izvoljena g. župnik Jos. Zelnik ter g. Fran Lavrač. Obenem je g. ing. Rataj imel poučno predavanje o gno- jenju, ki je vrlo dobro ugajalo. Po- membeno je, da je g. predavatelj dal podružnici lepo spričevalo, da je ena častnih izjem, ki ne omejuje svojega delovanja zgolj na „pevcarje“, ampak vsestransko vrši nalogo kot stanovska organizacija. Koliko umetnih gnojil in krmil je prišlo med kmetovalce, kol- iko poučnih predavanj o njih pravilni uporabi in sploh o kmetijstvu! O tem govore številke v poročilu, ki ga je po- dal načelnik g. Lavrač, ki ima največ zaslug. Kmetovalci! pouka je treba in tega vam nudi kmetijska podružnica, zato se je oklenite, ki vam daje toliko ugodnosti. Komaj dveletni obstoj po- družnice pa tudi dokazuje, kako sre- čna je bila misel g. Lavrača, ustanovi- ti samostojno podružnico v Izlakah, kateri se je pametno pridružila tudi kolovraska. Na občnem zboru je bilo menda tudi par pristašev napredne stranke, ki so, če so le hoteli, lahko prišli do spoznanja, kako sedanji de- želni zbor in odbor pospešuje dobro- bit kmetijskega stanu. Stranka, koje vo-

ditelji so imeli predržno čelo jasno iz- reči misel, da se kmetu predobro godi in glasovali proti vsemu, kar so po- sianci S. L. S. v korist kmeta sklenili in ki se derejo, da deželni odbor za- pravija, ako deli podpore kmetškemu siromaku, taka stranka nima zares ni- česar iskati med kmeti.

d Škocijan pri Mokronogu. — Po pri- zadevanju poslanca Hlačnika so se odpisali davki posestnikom, ki jim je vima škoda napravila. — Po fari razsaja škrlatinka. Umrlo je na nji že devet oseb. — Umrlo je nagle in neprevidene smrti Jozefa Globev- nik iz Stare vasi, rojena Zupančič, hči biv- šega kandidata Zupančiča. Mož Alojz Glo- bevnik ji je umrl pred enim mesecem v sta- rostji 29 let.

d Šmartno pri Litiji. Igro »Zaklad« vori- zori naš Ljudski oder dne 15. febr. Dobro založena knjižnica je na razpolago v našem društvu; dobro bi bilo, da bi člani poleg le- poslovnih knjig tudi prebršili knjižne pouč- ne vsebine, da se povzdigne strokovna iz- obrazba. — Namesto tukajšnjega g. učite- lja E. Tomšiča, ki nastopi začetkom marca nadučit'isko mesto v Ribnici, pride začas- na učitelica gđc. B. Kavčič. Odhajajočemu g. Tomšiču, ki si je tekom osemletnega de- lovanja v Šmartnem pridobil naklonjenost ljudstva v šoli in izven šole, želimo sreče in vspeha. — Od Božiča sem biva na Vagen- šperku Nj. visokost vojvoda meklenburški in sestra vojvodinje, visokorodna gospa gro- finja Mocenigo.

d Trebnje. V torek, 27. januarja, je bil poročen v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani g. Ludovik Zoré, posestnik v Bogneči vasi pri Trebelnem. V zakon je vzel vzgledno članico Marijine druž- be Marijo Tromte s Strmeca pri Tre- belnem. Mladi par je poročil in gostil ženinov brat, g. dr. Janez Ev. Zore, pro- fesor bogoslovja v Ljubljani. Svatje so si tekom dne ogledali Katoliško tis- karno.

Notranjske novice

„Vipava“ Vipavcem!

Ena najvažnejših točk na starodavni cesti z juga, čez Gorico v Ljubljano, je gotovo trg Vipava. Nimam pred očmi tukaj preteklosti, saj za njo še »jud« ne da nič. Pogledati hočem rajši v bodočnost tega prijaznega trga.

Cel svet je povezan z železno mrežo; železna cesta veže tudi najoddaljenejše kraje. Tudi vipavska dolina, trg, mora do- biti železnico. Ali bo to v treh, petih ali desetih letih, se ne ve; gotovo pa bo in središče bo: Vipava—Trg. Ali se bo vila železna kača čez Vipavo na Postojno, ali čez Branico v Štaniel ali proti Ajdovščini ali kamorsibodi, vipavski Trg igral bo tu važno vlogo. Oživila bo trgovina z lesom, s »krli«, katerih je poln Nanos, povzdignila se bo kupčija z živino, katero pošiljamo sedaj na umetno zboljšane pašnike na Na- nos, vinska kupčija bo znatno pridobila. Že sedaj dobiva »Vipavček« svoje ime na

severu, koliko bolj potlejl »Trg« ima vo- jaštvo in ne malo. Židajo se vojašnice in se bodo še. Kdo more pa biti tako kratko- vičen, da bi trdil, da bo vse to le za par let, le deset let? Vojaki so tu in bodo, za to že skrbijo prijateljske evropske raz- mere. Kjer je pa vojaštvo, rasto tudi večje potrebičine in ž njimi trgovina. Drugi vir boljše bodočnosti za naš Trg.

Tuiski promet vsled zanimanja za na- ravno lepoto Trga raste od dne do dne. Pa ima res tudi svoje naravne posebnosti in krasote. Izvir Vipave, Počskalo, stari grad, Nanos, Zemoni, Marija Devica v Lo- gu naše »vipavsko Brezje«, lepa okolica, vse to mora privabiti tujece v dolino.

Iz navedenih točk je jasno, da bo Vi- pava vspevala. Kaj pa sledi za Tržane?

»Zagrabi trenotek«, zdaj je železa gorko, sedaj kuj!

Današnji čas zahteva odločnosti, hi- trosti in podjetnosti. Zato zberimo ves de- nar cele doline v Vipavi, v Trgu. Kako to? V vsakem večjem kraju doline, če je še ni, ustanovimo podružnice, vipavske Rijaiz- novke. Denar ostani doma, toda ne mrtev, ampak bodi plodonosen! Občina »grabi vodne sile! Vipava—Trg, pa brez elektri- ke!! Kaj nima trška voda res nobene mo- či? Rečem samo toliko; dajte mi samo tri- je dobri posestniki v Vipavi svoje ime, in v enem letu, če ne prej, svetila bo po Trgu električna luč.

Kako naj se to zgodi, tukaj ne morem pojasnevat. Pustimo to drugim, ki so od »meštirja«. Občina kupuj zemljišča. Zem- ljišča bodo draga! Kako žalostno je sedaj videti in slišati, da propada toliko lepih posestev in jih pokupijo bogati posamez- niki za sramotno ceno 600 do 800 K! Ob- čina poskrbi za stanovanja častnikom in njihovim družinam. Taka stanovanja neso. Pa ne le za te, ampak tudi za letovičarje treba kaj bolj poskrbeti.

Skrbimo za reklamo naših prirodnih lepot! Mi, ki smo tu doma, ne znamo ce- niti svojega kottička »Pod skalo«, krasote Nanosa itd.! Kako se govori o lepoti Vipa- ve po Trstu in Gorici! Že kar je zdrčal sa- modrč, naši gorjani bi rekli »motovilo«, skozi Vipavo, lahko opazujemo zanimanje Goričanov za naše lepote! Tržanom je pa izlet v Vipavo sploh zelo priljubljen, saj imajo s postaje Štaniel pešhoda komaj dve uri. Ali se ne množijo vedno tudi trume hribolazcev na Nanos? Torej slike naših prirodnih lepot med svet: po časopisih in fotografijah!

Rekli smo: Zagrabi trenotek! Varuj- mo se pa po drugi strani neke velike na- pake, ki jo imajo navadno ljudje, ki hoče- jo hitro obogateti, namreč da ne bo samo grabelj, po geslu nekaterih brezvestnežev: ovca se striže, kedar ima volno! Dobro blago, poštena kupčija, točna postrežba, zmerne cene, vse to privabi tujece.

Glejte, da se ne bo godilo, kakor ne- kje v bližini Trga, da je vsled draginje do- ma, šla gospodinja po piščance in jajca v Gorico, pa je bila še na dobičkull!

Torej Tržani, občinski očetje, na no- ge, na delo za prihodnost našega trga! Išče te sreča, um ti je dan,

našel jo bodeš, če nisi zaspan!

Prijatelj

n Iz Zagorja na Pivki. Pred par leti sta dva obč. moža pobirala po hišah krone v la namen, da se bo napravilo pri soseski- gem vodniaku perišče. O nabranih kranah pa ni ne duha ne sluha; le toliko vemo, da se hrani dotična nabiralna pola pri župan- stvu. Ako je županstvu kaj znano o nabra- nih kronah, ga prosimo, naj poskrbi, da se nabrane krone nazaj vrnejo z obrestmi vred.

n Žiri. Podobčina Vrh bi se rada izlo- čila iz naše občine ter postala samostojna občina. O tej zadevi se bo razpravljalo kakor slišimo, v obč. seji dne 14. februarja. Žirovci jim ne bomo delali ovir; le proti temu bodo nastopili, da bi Vrhovci prite- gnili del žirovske fare na-se. Prizadeti del žirovske fare (Opale, nekaj Brekovec) bi namreč zelo slabo zamenjal, ker pot iz Opal ali celo od Jureča na Vrh pozimi ni ravno preveč prijetna. Vrh tega ne bo v kor- rist žirovski ferri, ako je bodo razkosali kar med štiri občine. Žiri - Oselica - Dole - Vrh! — Vendar, ko bi se Opalci iz prijaznosti in dobrohotnosti nasproti Vrhovcem, da bi jim pripomogli do samostojne občine, le- dali ter pozabili, da Žirov in zveze z Žirmi boli potrebujejo nego vrhovške občine — saj hodi v Žiri kupovat, prodajat, k maši in torej z isto potjo in trudom opravijo tudi svoje opravke v občinski pisarni, kar se na Vrh u menda vendar ne bo delo! — ene ovi- re ne bodo mogli prenehati. Pogledimo: Dohodki nove občine bodo tile: Ženitovani- ške zbirnice 50 K (v resnici jih ne bo ni- koli toliko); užitnina 100 K; godbene licen- ce in morebitne kazni 20 K; lov (po novi de- želni postavil) 25 K (pa bi lahko z mirno vestjo še te črtali. Žirovska občina ima po- lovico (200 K) lovske najemnine iz lova na divje petelire, ki seveda niso na Vrh, ter iz lova na vršniških hribih. Vrh že sedaj ne pomeni veliko v lov. oziru, ko bo lov prost v gotovem pomenu, dohodki za občino men- da ne bodo večji). Od obilicije, ki daje let- no 27 K obresti, pa bo imela nova občina Vrh ravno toliko kot ima sedaj žirovska, to se pravi nič, ker obilicija ni občinska last, marveč gospodarskega odseka na Vrh. Skupni dohodki torej: 195 K ali okroglo 200 kron. Približni stroški bodo: Vrhovskim sevežem se daje sedaj letno 168 K; za Iz- gore podpore 48 K; redno za bolnika iz Hlevnega vrha 50—60 K; torej samih pod- por letno 306 K. Iz zanesljivega vira vemo, da bo treba v kratkem prav za ondotni kraj te podpore znatno zvišati. Ko bo za- čelo uradovati občinsko predstoiništvo, ne bo tedna, da ne bi prišla kaka terjatev zdaj za potrebne stroške tujih občini, za prevo- zno bolnikov, otrok. Drugod naj vprašajo, kako je z ubožnico, zlasti v razmerah, vr- hovškim podobnih. Če ostanejo povprečno pri vsoti 500 K za daljšo dobo, bo za obči- no zelo ugodno. Iz Žirov dobivajo za svojo šolo (v l. 1913.) 335 K. Za otroke svoje ob- čine, ki bodo hodili v šolo v Zavrca, bodo plačevali najmanj 150 K (sedaj plačuje ži- rovska občina čez 300 K); za tiste, ki bodo hodili iz njih občine v šolo v Žiri, 450 K — torej za tri šole letno skupno: 935 K. Za li- cencovanje bikov 40 K. Za ogledovanje dimnikov 40 K. Za potrebščine občinske pisarne, kurjavo, snajenje: 150 K. Za po- pravo občinskih hiš: 150 K. Županu, taj- niku, slugi 900 K. (V par letih bo težko sa-

meša tajnika za to plačo dobiti, kot se bo- do lahko kmalu prepričali.) Nepričakovani stroški: 150 K. Torej skupni stroški: 2865 kron. (K sejmom, ako jih bodo hoteli imeti, bodo merala doplačevati.) Ako torej primerjamo skupne stroške v znesku 2865 K s skupnimi dohodki v znesku 145 K, ostane še nepokritega 2670 K. Torej vsoto 2670 K na obč. dokl. del. Davčna moč podobčine Vrh znaša 1259 K 45 vin.; Opale 1056 K 27 vinarjev; skupaj 2315 K 72 vinarjev. To se pravi: 115 procentov bodo doklade zna- šale, ako jim bodo Opalci pomagali. Ako prištetemo začetne stroške, ki bodo ob u- stanovitvi občine, v znesku 300 K (deželni odbor zahteva že 200 K), za inventar (naj- potrebnejši!) 300 K, ki bodo doklade koj prvo leto: 141%! V letu 1917. bodo zidali novo šolo na Vrh! In ko bo samostojna šola na Vrh, se bo vsakoletni šolski pro- račun znatno pomnožil; od l. 1917. bo za oboje treba dvigniti doklade vsaj za 50% — torej skupne občinske doklade od leta 1917. za občino Vrh 191% (to ie: od vsake krone dve kroni! V Žireh je od krone samo 80 vinarjev!). Pri tem pa še vedno štejeemo Opalce k temu vrhovškemu računu; a ti so že storiili potrebne korake, da ostanejo tam, kjer so bili do zdaj, oziroma se bodo še po- dvizali, otrpeti se že dovolj, da bi se obo- de občine. Torej odprde približno pol dev- čne moči novi občini — doklade pa se po- dvoji in dosežejo višino, za katero se po navadi dovoljenje ne daje. To se pravi, pri- ti iz dežja pod kap. Mi smo prepričani, da se previdni in pametni možje ne bodo vjeli v nastavljeni zanike, ki jih razgrinjajo na zvit način nabrži liberalci sami, ker se bliža čas občinskih volitev in se za nie že resno pripravljajo. — Vrhovci bodo ali pod žirovske občine, ali pa bodo zdihovali pod težo občinskih doklad in z njimi vsi, ki se jim bodo pridružili. Saj ni šlo ne pred leti, ko so poskušali z lastno občino ter pristo- pili zopet nazaj k stari občini — pa bi šlo sedri, ko bo vedno več novih stroškov in potreb? Naše mnenje ie: Velike občine lažje shajajo — občani imajo v velikih ob- činah manj stroškov in več dosežejo (naj začno le tudi Vrhovci n. pr. zahtevati pota, cesto, za katere so podore skoro že zago- tovljene in treba od strani vrhovških odbor- nikov la podrežati) — torej se ie treba dr- žati velikih, davčno močnih občin, ki lahko kaj prenesejo in ne siliti k majhnim, kjer bo vedno večja beračija. — Zmrznil je v noči 20.—20. jan. Janez Žebeli iz Goropok (stari Bačeld). Kmalu od »Katre« proti Goropokam se ie na strmí poti ponesrečil, obležal ter zmrznil. Podobna nesreča ie zadela Ja- neza Kržišnika iz Sela (Brezar): padel ie pod težko obležene sani in vsled notranjih poškodb umrl 28. jan. N. p. v m.l

»Deseti brat« na Viču. Krasno vspela narodna igra »Deseti brat« se ponovi v ne- deljo dne 8. februarja. Začetek ob 4. uri po- poldne.

Izobraževalno društvo v Žabnici pri Škofji Loki priredi v nedeljo dne 8. febru- arja popoldne ob 3. uri gledališko predsta- vo, pri kateri se uprizorita dve igri: »Svoje- glavna Mirka«, šaloigra v 4. dej. in »Ribi- čeva hči«, burka z mešanimi vlogami in pet- jem v enem dejanju. Vstopnina: sedeži po

60 vin., stojišča po 40 vin. K obini udeležbi vabi odbor.

Izobraževalno društvo Stara Loka pri- redi v nedeljo 8. februarja veselico v dvo- rani pri gospe Je'ovčan. Na sporedu je petje, »Trije tički«, burka v dveh dejanjih. Nastopi tudi tamburaški zbor. Začetek ob 3. uri.

»Sveta vojska« v Vipavi. Prijatelje »Svete vojske«, društva treznosti vabimo na sestanek, ki se vrši v nedeljo 8. febru- arja ob pol 8. uri zvečer v sobi izobraževal- nega društva.

Izobraževalno društvo v Mekinjah va- bi k predpustni veselici, ki se vrši v nede- ljo 8. febr. v Društvenem domu. Spored: 1. Miletič: Tamburica, koračnica; 2. Svibenj- ska ružica, valček; 3. A'jaž: Na bregu, poje moški zbor; 4. Gerbič: Pogodba, poje moški zbor. 5. »Teta iz Amerike«, burka v treh dejanjih. 6. »Drzni zrakovlovec«, burka v enem dejanju. 7. Ferjančič: Nos. Šaljivi spev za moški zbor. — Začetek točno ob pol 4.

Ples v zraku.

Trst, 2. febr. 1914.

Tržačani še niso videli do nedelje po- poldne take čudovite znamenitosti, kot je bil Pegoudov ples po zraku nad žavlsko kotlino. Odkar je prišel glas, da Pegoud obišče Trst, se je vedno in povsod govorilo o njegovih predrznostih. Zanimiv program zračnega plesa je v nedeljo dne 1. t. m. po- poldne privabil na žavlske travnike polo- vico tržaškega prebivalstva. Vozili so trije posebni vlaki z državnega kolodvora. V prometu so bili vsi tržaški avtomobili in iz- voščki. Drugi so se zopet odpeljali s tram- vajem in miljskimi parniki, a večina ljud- stva je pa šla peš. Brezštevilna množica je popolnoma obkolila ograjen letalni pro- stor. Na hribu jugovzhodno od aerodroma je mrgolelo radovednega ljudstva. Prišlo je polovico vojakov tržaške garnizije z godbo bos. herc. pešpolka št. 4 in častniki. Nestrpno je pričakovala nebrojna množica čudežev, in si ogledovala pripeljani aero- plan, s katerim sta imela dva francoska monterja vedno opraviti. Do 150 mož bro- ječa policijska straža je komaj vzdrževala red. Mladi Francoz, junak dneva, se je pri- peljal z avtomobilom in s smehljajočim ob- razom sprejel ovacije občinstva. Zdravni- kom, ki so bili pripravljani za slučaj nes- reče, je rekel, naj gredo rajši drugim lju- deni pomagat. Pegoud je nato temeljito preiskal svoj aparat. Nekaj pred pol štirih je strel iz možnarja javil, da se čudoviti ples po zraku začne. Drznega aviatika so monterji privezali z jermeni k aeroplanu, kar je bilo potrebno za letanje z glavo navzdol. V trenutku se začne aparat naprej po zemlji premikati, nakar se vzdigne, za- vija v krogu vedno višje, nagiblje enkrat na levo stran, potem na desno, poslednjič se postavi popolnoma vertikalno na eno in potem na drugo stran. Nato se zopet vzdiguje v krogu, zavija naglo na levo in desno, obrača predni del navzdol in na- vzgor in se preobrne v zraku, da leti ne- koliko časa z glavo navzdol, nakar se zo- pet obrne, ponavlja obračanje z repom, za-

žne strmoglaviti navzdol proti občinstvu, ki glave dol pritiska v strahu, da bo padel, a v zadnjem trenutku obrne aeroplan in se zopet zravnja. Po polurnem premetavanju in prekobacavanju se v krogu spusti po isti poti, kakor se je vzdignil, in se ustavi skoraj na istem kraju, odkoder je odpotoval. Občinstvo, ki se je komaj oddahnilo vsled Pegodove predrznosti, mu burno ploska. Čez četrt ure se slični ples ponovi, ki je še nekoliko bolj predrzen in pretresujoč. Lepemu uspehu je pripomogel tudi krasen solčni pomladanski dan. Predrzen ples se je v ponedeljek popoldne ponovil.

»Bogoljub« za februar izide okoli 15. tega meseca.

Raznoterosti.

Srečen bajtar. »Hlas« poroča: V Č. Krumlovi živi bajtar Tuha, ki je nekoč na dražbi kupil za neznamen denar staro sohico Matere Božje, izrezano iz lesa, pa pobarvano. Ni še dolgo tega, ko jo je videl pri njem prijatelj starin, pa ga je vprašal, ako bi ne prodal sohice. Tuha je bil že pri volji prodati kip, ali ker mu je tujec ponudil zanj 40 K, ga je debelo pogledal. Cena se mu je zdela visoka in je vzbudila v Tuhu misel, da je kip več vreden. Pa ga ni prodal. Rekel je, da se mora posvetovati z ženo. Kmalu se je raznesel glas, da imajo pri Tuhovih staro sohico, ki je znatne vrednosti. In prihajali so kupci od blizu in daleč, in ponujali za sohico celo po nekaj stakov. Tuha se pa le ni omeščal, in prav je bilo, da ne. Tuhova Mati Božja je prišla v časnike, in naposled je stopil v Tuhovo hišo zastopnik c. kr. umetniško-zgodopisnega muzeja ministrstva za božičastje na Dunaju. Ogledal si je kip in spoznal, da je ta sohica dragoceno delo XV. stoletja, in da je iz samostana Zlatokronskega. Pa je odbrenkal na mizo Tuhu za Mater Božjo 30.000 K.

Avstrijska ekspedicija na južni tečaj. Dr. Feliks König, voditelj avstrijske antarktične ekspedicije je odpotoval z Dunaja v Berlin, iz Berlina pa potuje v Hamburg, Kodanj in v Kristijanjo, da izvede podrobne priprave za potovanje na južni tečaj. Potovanja se udeleži tudi neka eskimoška rodbina. Kupili so že tudi 150 eskimoških psov.

Trpljenje rejenčkov. V Tokaiju na Ogrskem je neka Sümegecz izvrševala nekako obrt s tem, da je sprejemala v rejo majhne otroke. Kako se je ubogim rejencem pri njej godilo, priča ta-le dogodek: Te dni je triletna Marija Mizokai nekemu drugemu rejenčku vzela drobtinico kruha. Za to jo je zverinska oskrbnica kaznovala na ta način, da ji je zvezala roke in potem otrokove ročice toliko časa tiščala na razbeljeno ploščo na štedilniku, da so popolnoma zgorele. Deklica je v strašnih bolečinah umrla. Žensko so zaprli, rejenčke pa oddali drugim družinam.

— **Tatinska družba vjeta.** Znani inspektor Titz je dal te dni prijeti cel kup brezposelnih ljudi v Trstu, ker je zelo verjetno, da se bodo med njimi zasledili oni vlomilci in tatovi, ki zadnji čas

po Trstu s tako vnemo svoj posel izvršujejo. Pri tej priliki so pri nekaterih našli cele zaloge vlomilskega orodja. Večinoma so brezposelni Tržačani in Hrvati.

Obsojen bivši ropar cerkvenega premoženja na Francoskem. Kot skrivca milijonskega sleparja Dueza so pariški porotniki te dni obsodili na štiri leta ječe Martin Guthierja, glasovitega Combesovega pomagača pri ropu cerkvenega in samostanskega premoženja na Francoskem.

Človeka ustrelil radi dveh divjih rac. V Bačini v Dalmaciji se je večja družba odpravila na lov na divje race. Padli sta dve raci, a ni se vedelo, kdo jih je zadel. Pobral jih je N. Tomaševic, češ, da jih je on ustrelil, temu je pa nasprotoval Danko Kastič in trdil, da je race ustrelil on. Končno sta se dejanski spopadla; Tomaševic je zgrabil svojo lovsko puško in ustrelil Katiča.

— **Srečke in zastavna pisma.** Stranke, ki dobe od nepoznanih tvrd iz inozemstva cirkulare glede nakupa srečk in zastavnih pisem, naj se v lastnem interesu informirajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani o zanesljivosti tvrdke, ki razpošilja dotične cirkulare.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI PRIPOROČA:

Jurčič-Česnik, Domen. Narodna igra s petjem v petih dejanjih. 80 vin.

Ta po znanem Jurčičevem romanu prirejena igra je izredno ljubka ter lahko uprizorljiva in se odlikuje po dejanju in osebah, ki so istinito vzete iz srede narodnega življenja.

Anzengruber, Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v treh dejanjih in sedmih slikah. 80 vin.

Prednost te igre obstoja v markantno risanih značajih in nad vse živem dejanju. Igra izvira izpod peresa enega najboljših in najbolj znanih nemških dramatikov, ter je prevedena v večino kulturnih jezikov.

Finžgar, Naša kril. Igrokaz v štirih dejanjih, 1 K 40 vin., vez. 2 K 50 vin.

To je priznana klasična in najboljša slovenska igra, ki je izšla izpod peresa našega znanega pisatelja umetnika. Kjer bo šla ta krasna igra čez oder, povsod bo budila narodno zavest ter dvigala blagočutnost občinstva.

× × ×

Sienkiewicz: Skozi puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90. — Slavnoznan poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Deželič, V burji in viharju. Ilustrovan zgodovinski roman iz jugoslovanske preteklosti. 3 K 30 vin., vez. 4 K 80 vin.

Finžgar, Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. 2 zvezka broš. 6 K 80 vin., vez. 8 K 80 vin.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje ubogega mornarja, ki se je edini otel iz potapljujoče ladje.

Danes rdeč — jutri mrtev!

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih naznanja, da juti zopet v pozorišču izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar neznano objavlja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, poznano in brez vsake rekinje na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot popolnoma zanesljivo zdravila in sicer: 1. izborni Fellerjev zeleni fluid z znanko »Elixfluid«, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečino, odstrani oteklino, okrepa mišice in kite, vpliva odpravljačo in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in laških bolezni, ki se jih dobi vseh prepisih ali prebranja. 12. ali 15. evrovih ali 2 specialni steklenici franco 5 h.

2. Vam hočemo povedati, da tisočero ljudi proti pomankanju apetita, gorčici (Sodbrennen), teži v želodcu, nagoni k pluvanju slabostim, kovnanju, napenjanju in pred vsakim motenju prebave s posebnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Kalarbarokroglice z znanko »Elixkroglice«, 6 škat. 4 K franco. In vedno zopet čujemo reci:

Nič ne gré čez dobroto

obeh Fellerjevih pripravov z znankama »Elixfluid« in »Elixkroglice«, ali pazi naj se pred posnemanji in naroči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na:

E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elzatsko 16 (Hrvatsko).

Prav tako dobro ko zrnata kava diši ob pravilni pripravi edino popolni kavini nadomestek: Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Sam z dobrim mlekom in malo sladkorjem zaužit, je pristni Kathreiner pijača, kakršna mora biti.

Kdor hoče kaj natančnega šteti, naj piše Kathreinerjevim trgovcem za sladno kavo d. dr., Dupai & Annagassu št. 8.

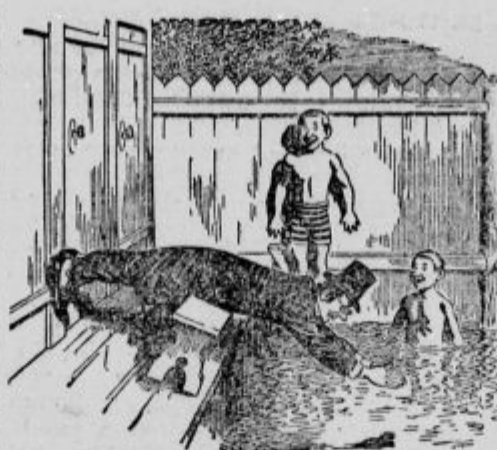

1. Užitej: »Franc, na ta način se nikoli ne priučiš plavanja; glej mene!«

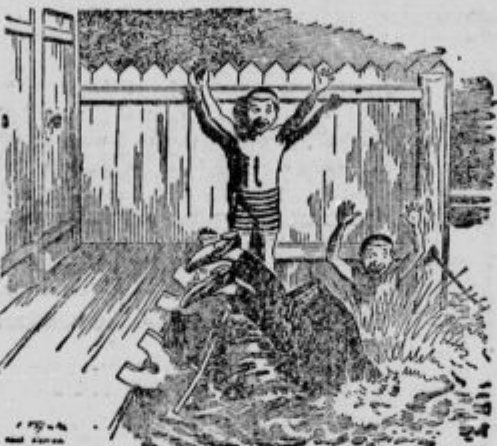

2. »Noge in roke potegni skupaj in jih krepko — — —«

Pri vsakem delu, doma, na vrtu in na polju se pripetijo ranitve, katere moramo varovati pred zastrupljenjem. Najboljše sredstvo za take slučaje je znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Glej inserat!

3. suni od sebe — saj to vendar ni — — —

4. nobena umetnost. — — —

PEBECO
PASTA
čisti usta i zube
Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.—

Zločini v norišnicah. Te dni so pred sodiščem v Vel. Varadinu štirje strežaji iz tamošnje norišnice, ker so lansko poletje nekega blaznika, ko ga je napredla besnost, do smrti pretepli. Bolnik sam je naslednji dan tožil zdravniku, kako so ga strežniki tepli. Zdravnik je doagal, da je imel umobolni zlomljenih več reber in težke notranje poškodbe, katerim je še tisti dan podlegel. Sodišče je tri strežnike obsodilo vsakega na dve leti težke ječe; četrti je bil radi pomanjkanja dokazov oproščen.

Največje zlo in obenem najbolj razširjena bolezen sedanjega časa je še vedno kronično zaprtje in neredno odvajanje. To je posledica zastajanja jedilnih ostankov po črevesu, ki povzročajo v celem organizmu skrajno neprijetno občutke. Dolgotrajno neredno odvajanje popolnoma oslabi človeka in ga stori nezmožnega za delo. Najboljše sredstvo zoper obstipacijo je po izjavi zdravnikov strokovnjakov iz vseh delov sveta, splošno znana Saxlehnerjeva „Hunyadi Janos“ grenčica. Imejte jo torej vedno pri roki.

Dober zajutrek

le z malo žitno kavo. Zračunamo jo v platnenih vrečicah 5 kg za K 4.— V svrhu prav posebnega shranjevanja jo razpošiljamo pri prvi naročbi v akomur v lepi pocinkani pločevinasti skrinji (imitacija star. srebra) natanko potu vtisnjeni sliki v skupni teži 5 kg za K 4.50. Poštnino plačamo sami. V teh skrinjah ohrani kava mesec svoj izborn okus. 316 Oldřich Viláček, Praga-Karlín stev. 204. oddelek 20.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 28. jan. 1, 71, 23, 72, 8.
Dunaj, 31. jan. 37, 36, 19, 46, 34.

TUDI BABICA JE ŽE VEDELA,

da mora rabiti le Schichtovo milo, če hoče oprati perilo brez mnogo truda do belega kot sneg. Schichtovo milo, znamka "Jelen", ima nenadkriljivo pralno moč in ohrani perilo kakor novo, ker je — v nasprotju z mnogimi novomodnimi pralnimi sredstvi — zajamčeno prosto jedkih, ostrih sestavin, vsled katerih perilo kmalu razpade. Zaupajte imenu Schicht! Že 60 let se odlikuje.

Sirolin Roche

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelji, katar, influenco, astmo.

Ornamentni zvočaj à K 4.— v vseh lekarnah.

SKRIVALNICA.

Kje je Francoz?

Trije vajenci

v starosti od 15 do 16 let so sprejmo v trgovino mešanega blaga pri **Maksu Gautarju**, v Žireh - Tabor 30, nad Škotjelo.

Kupi se

posestvo

na prometnem kraju, trgovina ali gostilna. Ponudbe na **F. G. poštnoleže Mečvode**.

Na prodaj ste 2 posestvi

eno 50 oralov, drugo 44 oralov. Cena 7000 oziroma 6000 K. Več povi **Ant. Kobilšek, Golše p. Kresnice**.

SPOMENIK KRALJICE DAGMAR.

Vsi časopisi poročajo ravno kar o prekrasnem spomeniku, katerega je odkril hvaležni danski narod svoji oboževani kraljici Dagmar, ki je bila hčerka slavnega češkega kraljevskega rodu Přemislav.

Še lepši spomenik pa je postavil tej slavni ženi češki pisatelj Beneš-Trěbizsky s svojim prekrasnim zgodovinskim romanom »Kraljica Dagmar«, ki se dobi tudi v slovenski prestavi. To je eden najlepših slovanskih romanov, poln domorodnega navdušenja in ljubezni do domače grude. V njem je opisana najznamenitejša češka zgodovina kakor tudi žalostna zgodovina polabskih Slovanov. Povest pa prepleta skozi in skozi s svojo milino in dobroto očarujoča prikazen kraljice Dagmar. Slovenski prevod stane 3 K 20 vin., ve. zan v platnu 4 K 30 vin. ter se dobi v **Katoliški bukvarni v Ljubljani**.

Finžgar, Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K. II. knjiga 3 K 80 vin., vez. 4 K 80 vin.

Za krošnjarje, tržne prodajalce, razprodajalce in za vsako gospodinjstvo razpošiljam pri stiskanju lahno poskodovano

toaletno milo vsakomur

5 kg za 6 50 K

(50-52 kosov), dišeče po vrtnicah, mandeljnih, vijolicah, glicerinu, zelenicah, mošusu, lilijemnem mleku itd.

Razpošilja po povzetju največja izvozna trrdka za toaletno milo

Franc Humann,
Dunaj II., Aloisgasse 3/6.

Naročajte „Domoljuba“!

Semenska trgovina AL. KORSIKA

Ljubljana — Bleiweisova cesta — Vrtača 3.

Naznanjam častitemu občinstvu, da je izšel moj novi cenik za 1. 1914. in se dobi brezplačno in poštine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

219

Al. Korsika.

10.000 kron nagrade
goloBradcem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balzam“ je provročil, da je zrasla brada in lasje tekom 8 dni. Mladu stari, gospodje in gospe uporabljajo „Mos-balzam“, da jim raste brada, obrvi in lasje, ker je učeniško dokazano, da je „Mos-balzam“ edno sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8 do 14 dni vsled vplivanja na brbončice provročil, da prične lasje takoj rasti. Neškodljivost je zajamčena.

— 10.000 kron v gotovini —

plačamo goloBradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasovje, ki je brezuspešno uporabljal „Mos-balzam“ šest tednov. Naslednja vrčka je edina, ki da tako jamstvo. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo najno pred ponarejanji. — Poizkus z Vašim „Mos-balzom“ se je obnesel. Tekom 8 dni se je že pokazala rasti las, in v zvezi temu, da so bili svečili in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom 2 tednov se je razvila naravna boja brade in sedaj je nega neprekosljivega danskega „Mos-balzama“ vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje.

izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta; po 3 tedenski uporabi „Mos-balzama“ so pričeli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospod. M. C. Andersen, Ny, Vesteregade 5, Kodani. — 1 zavoj „Mos“ vešja 16 K. — Diskr. pošiljanje proti preplačilu ali povzetju. Naročila se pri največji spec. trgovini na svetu; **MOS-MAGASINET, Kopenhagen B. 1318, Dänemark.** (Dopisnice frankirati z 10 vin. znamkami, pisma s 25 vin.)

Hudobni ljudje

so tako brezvestni, da so v stano škodovati zdravju drugih ljudi, dočim iščejo svojo lastno korist. Neopitni ljudje ponarajo dandanes vse mogoče; celo izdelke, ki so se že najbolj obnesli, radi česar smo dolžni paziti pri nakupu dobrih stvari na varstvene znamenje.

V novejšem času se že za pristno, znanstveno preizkušeno desinfekcijsko sredstvo „Lysolform“ podtaknejo pogosto kot nadomestilo manjvredne ali ničvredne tekočine, ki namesto da bi razkužile, čisto naravnost škodujejo. Paziti je torej treba natančno na to, da se kupi „Lysolform“ vedno v zeleni, zaprti originalni steklenici, v katero je vtisnjena beseda „Lysolform“. — Druge ali odprte steklenice čisto navadno zavrnimo in zahtevamo, da se nam dajo originalne steklenice. Za razkuževanje ust se izdeluje „Pfefferminc-Lysolform“ (steklenica po K 1.60). Zanimivo knjigo „Zdravje in razkuževanje“ pošlje na željo vsakomur kemik Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4, poročevalce „Lysolformwerke“.

Priporočamo

Kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovencem!

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 4. februarja 1914.

Deželni pridelki:	Cena		Živina, meso	Cena	
	K	V		K	V
Pšenica	23	50	živa vaga:		
Rž	17	—	Goveda pitana	72	—
Ajda	34	—	leleka težka	95	—
ječmen	18	—	Teleta mla	86	—
Oves	19	—	Prasčki	46	—
Proso belo	22	50	Koštruni	89	—
Proso rumeno	18	30			
Koruzna št. 1	17	50			
Koruzna št. 2	15	—			
Leča	34	—	Kuretina in drugo:		
Grah	—	—	Maslo kuhano od	280	—
Laneno seme	31	—	K 200— do		
Grašica	—	—	Maslo surovo od	130	—
Uomače detelja	180	—	K 270— do		
Fiziol Ribičan	31	—	Svinina sveža speli	55	—
Fiziol Prepelčar	32	—	Svinina prekajena	168	—
Fiziol Mandušon	27	50	Mast svinjska	61	—
Cebula	10	—	Loj	43	—
Krompir	1	40	Loj	14	—
Zelje sveže	—	—	Jajca 100 komadov	60	—
Zelje kislo brezode	0	—	Štanci	—	—
Repn gorenjska	—	—	Gospi	—	—
Repn svežn	3	—	Roca	—	—
Repn kislo brezode	8	—	Gos	—	—
Brima	18	—			
Kumna	21	—			
Orehi	88	—			
Gobe suhe	—	—			
Suhe hrastke	—	—			
Suhe čespice	46	—			
Ječice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	10	—			
Seno	8	—			
Slama	5	—			
Stelja	3	—			

Jožef Železnik na Lukovci, pošta Zidani most, štajersko, proda svojo

kmetijo

ki meri 30 oralov in je od teh 22 oralov lepih gozdov za 8,000 K.

Boli tudi najmanjša rana!

Sloveče, že skozi 40 let tisočkrat preizkušeno, antiseptično

Praško domače mazilo

varuje rano pred nečistostjo, zabranja vnetje, lajša bolečine, hladi in pospešuje hitrejšo zaceljenje in se tudi kot lečilno mazilo ne more pogrešati v nobeni hiši.

1 puščica 70 vin., razpošila se vani dan po pošti proti napreponatvi zneska K 2-16 za 4 puščice, K 7— za 10 puščic prosto poštnine na vsak kraj.

B. FRAGNER, e. in kr. dvorni dobavitelj, lekarna „pri črnem orlu“ PRAGA, Mala strana, opal Veruševe ul. 203. Zaloge v vseh lekarnah „Austria-Oystré“

Val deli zavrtkov ima je post. zave- rovano varšivno ZNAŠKO

Adolf Hauptmann-a nasled. A. ZANKL SINOVI

tvornica barv, lakov in firnežev priporoča: 152

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pođe in stroje, karbolinje, čopiči itd.

Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Cenik zastoj.

Tovarne za Asbes-krill „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dohajljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana, Dunajska cesta 73. 249

Akcijska tovarna za poljedelske stroje
Ed. Kekora, Prerov

išče dobro uvedene, strokovno izobražene

ZASTOPNIKE

event. odda samoprodajo svojih izdelkov.

Milijon konjskih odev à K 2'90

Za Balkan namenjene zaradi vo ne izostaja, iz orisne bruske himalajna volne, torej silno tople in za zimo neobhodno potrebne, 200 cm dolge in ca. 140 cm široke, vsilj rjav in drav-barvi z lepimi barvanimi bordurami, se bodo razprodajale le malo časa za polov. čno tovarniško ceno po se K 2-50 komad. Te zimske konjske odevje so dvaarat toliko vredne in se bodo prodajale po 100% zadovolju ališki cenam samo dokler

1 komad zimskih konjskih odev stane le K 2-90
3 komadi " " " " " K 8-25
6 komadov " " " " " K 16-—
264 Samorazprodaja po povzetju: " K 16-—
M. Swoboda, Dunaj III-2, Hiessgasse 13-104.

Dobro uvedena, izborna delujoča tovarna za mušje lovilce išče za Ljubljano in okolico izurjenega

zastopnika

proti visoki proviziji. — Ponudbe pod **A. M. 1000 349** na upravo lista.

F. K. KAISER, puškar Ljubljana, Seienburg. ul. 6

priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. — Avtomatične pištole „Brownina“, „Steyer“ itd. Najbolji štipič »SALUT«.

V zalogi imam vse potrebščine za ribji lov v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (bicikljev) ter njih deli. Poprava toč o in ceno. Umetni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastoj in pošta ne prosto.

Najceneje

novi gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznice in vse druge poljedelske stroje

ter **železnino**

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

E 264/13
15

Dražbeni oklic in poziv k napovedbi.

Po zahtevanju g. **Ivana Jelačina**, trgovca v Ljubljani, zastopaneža po **dr. B. Vodušek-u**, odvetniku v Ljubljani, bo

dne 2. marca 1914

in mogoče še naslednje dni vsakokrat dopoldne ob 9. uri v Tihaboju, v Kumpoljah, v Brinju, v Brezovem in Orešju počenši v Tihaboju nadrobna dražba zemljišč vl. št. 28, 30, 159, 173, 236 k. o. Tihaboj in vl. št. 19 k. o. Sela pri Mirni s pritlikino vred. ki sestoji iz gospodarskih potrebščin.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost skupaj na 27.459 K 84 h; pritlikinam pa na 572 K.

Najmanjši ponudek znaša 18.687 K 90 h, to je dve tretjini cenne vrednosti; pod tem zneskom se ne prodaja. Dražba se vrši na licu mesta posameznih parcel in se prodaja vsaka parcela zase ali pa tudi skupine parcel; skupine napravi o priliki dražbe dražbo vodeči sodnik, ki naj ima v tem oziru popolnoma proste roke, po nasvetu navzočih kupcev.

Štev. skup.	P r e d m e t	Varščina		Cenitna vrednost		Najmanjši ponudek	
		K	h	K	h	K	h
I.	a) stavb. parc. št. 27, 2, dvorišče in gospodarsko poslopje, travnik parc. št. 21 in 22.	34	20	342	—	228	—
	b) stavb. parc. št. 26 to je hiša št. 19, klet, svinjak in volnjak stavb. parc. št. 29 gospodarsko poslopje št. 49 sadni vrt s kozolcem na 7 oken, s kozolcem na 11 oken in 2 sušilnicama, parc. št. 44 njiva v Rodnah, solastnina do vl. št. 48 k. o. Tihaboj in pritlikino.	576	—	5760	02	3840	01
	c) stavb. parc. št. 27 1 t. je velik pod, hlev in parc. št. 2, 3 pašnik	105	38	1055	80	702	54
	d) parc. št. 50 sadni vrt.	8	30	82	—	54	07
	Skupaj	733	78	7237	82	4825	22
II.	a) parc. št. 419 1 gozd na Klinih.	5	—	50	—	33	33
	b) " " 419 2 " " "	5	—	50	—	33	33
	c) " " 419 3 " " "	20	—	200	—	133	33
	d) " " 419 4 " " "	5	—	50	—	33	33
Skupaj	35	—	350	—	233	32	
III.	a) parc. št. 522 7 gozd v Breah.	7	—	70	—	46	07
	b) " " 522 9 " " "	8	—	80	—	53	33
Skupaj	15	—	150	—	100	—	
IV.	Celo posestvo v Brinju t. j. vl. št. 19 k. o. Selo pri Mirni obstoječe iz pogorele zidanice stavb. parc. št. 22, pašnik parc. št. 213, vinograd parc. št. 214, gozda parc. št. 216 in pašnika parc. št. 220 in pritlikino.	22	32	223	18	18	79
V.	a) parc. št. 206 3 gozd v Rebri	114	80	1148	04	765	36
	b) " " 206 6 " " "	116	31	1163	19	775	46
	c) " " 206 24 " " "	45	10	451	02	300	08
	d) " " 206 51 " " "	18	34	183	42	122	28
	e) " " 206 29 " " "	24	46	244	56	163	04
	f) " " 206 46 " " "	17	64	176	42	117	61
Skupaj	330	66	3366	65	2441	43	
VI.	parc. št. 206 57 gozd pod Brezovcem	8	09	80	92	53	94
VII.	parc. št. 206 82 gozd pod Brezovcem	5	97	59	70	39	80
VIII.	a) parc. št. 206 85 g. pri Mor. g.	7	23	72	30	48	20

	b) parc. št. 206 83 g. pri g. Mor. g.	10	14	101	43	67	62
	c) " " 206 91 " " "	14	78	147	81	98	54
	Skupaj	32	15	321	54	214	56
IX.	a) parc. št. 206 132 g. Reš. hrib	14	83	148	35	98	36
	b) " " 206 112 " " "	12	30	123	—	82	—
	c) " " 206 129 " " "	5	—	50	—	33	33
	d) " " 206 132 " " "	5	—	50	—	33	33
	e) " " 206 137 " " "	5	—	50	—	33	33
	f) " " 206 148 " " "	1	50	15	—	10	—
Skupaj	43	63	435	35	290	89	
X.	a) parc. št. 224 vinog. v Orešju	3	29	32	90	21	63
	b) " " 237 " " "	5	19	51	95	34	63
	c) " " 232 " " "	2	23	22	55	15	10
Skupaj	10	74	107	95	71	66	
XI.	a) parc. št. 421 9 g. pri Kump.	33	72	337	20	224	80
	b) " " 421 10 " " "	14	13	141	34	94	23
	c) " " 21 26 " " "	22	55	225	52	156	33
	d) " " 421 29 " " "	24	42	244	22	162	81
	e) " " 421 34 " " "	22	69	223	34	151	29
Skupaj	117	51	1175	22	789	45	
XII.	parc. št. 419 9 gozd na Klinih	25	—	250	—	166	67
XIV.	a) parc. št. 217 6 p. sedaj g. Reš. h.	1	—	10	—	6	67
	b) " " 218 4 " " " " "	4	—	40	—	26	67
	c) " " 218 5 " " " " "	1	—	10	—	6	67
Skupaj	6	—	60	—	40	01	
XV.	parc. št. 419 11 gozd Preterš	25	—	250	—	166	67
XVI.	" " 418 10 " Zaguben	22	50	225	—	150	—
XVII.	" " 351 njiva v Zeubini	22	84	22	40	152	27
XVIII.	" " 446 " v Dolgenjici	22	14	221	40	147	60
XIX.	" " 461 travnik v Mlakah	100	04	1000	44	666	96
XX.	" " 467 " " "	54	46	544	65	363	19
XXI.	" " 470 njiva ob travnikih	41	32	413	25	275	59
XXII.	" " 488 " za cerkvijo	43	45	434	50	289	64
XXIII.	" " 490 " " "	26	65	264	50	177	67
XXIV.	" " 447 " Dolžanjiva	53	52	535	20	356	80
XXV.	" " 465 travnik Dol. trav.	237	25	2372	50	1581	67
XXVI.	" " 466 njiva ob travniku	39	74	397	40	264	93
XXVII.	" " 513 " za cerkvijo	37	93	379	32	252	88
XXVIII.	" " 543 " v žitnicah	76	73	767	34	511	56
XXIX.	" " 550 2 gozd v Breah	8	58	85	77	57	18
XXX.	" " 56 njiva pod ustmi	70	67	706	75	471	17
XXXI.	" " 121 " v kobilah	24	57	245	70	163	80
XXXII.	" " 171 travnik pri potoku	23	71	237	12	158	08
XXXIII.	" " 175 njiva " " "	60	56	605	60	403	73
XXXIV.	" " 172 " v Brezini	24	05	240	46	160	31
XXXV.	" " 293 1 " v Gradisčih	39	39	393	92	262	61
XXXVI.	" " 293 2 trav. v " "	9	93	99	32	66	21
XXXVII.	" " 319 njiva Dol. Preterš	82	34	823	44	548	96
XXXVIII.	" " 357 " na Cestnici	44	20	441	96	294	64
XXXIX.	" " 371 " pod vrtmi	178	80	1782	80	1188	53
XL.	" " 397 " na Cestnici	36	09	360	00	240	60
XLI.	" " 522 22 gozd v Breah	25	—	250	—	166	67
XLII.	celo posestvo, to so vlož. št. 28, 30, 159, 173, 236 k. o. Tihaboj in 19 k. o. Selo pri Mirni	2803	18	28031	84	18687	90

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem.
odd. II., dne 15. januarja 1914.